

SANDARA

LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, located
in all principle Cities of the
United States.

SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS.

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, located
in all principle Cities of the
United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XVII.

3236 SO. HALSTED STREET

Penktadienis Spalio-October 24 d., 1930 m. KAINA 5 CENTAI.

No. 43

Nelaimė Angliu Kasyklose Vokietijoje

Skubiai Rišamas Bedarbiu Klausimas

Valdžia imsis drastiškų priemonių sumažinimui bedarbės.

Trys milijonai ir pusė gaus darbo.

WASHINGTON, D. C., spal. 24. — Federalė valdžia imasi griežtų priemonių sumažinimui bedarbės.

Pulk. Arthur Woods, kuris yra vienas iš direktorių pagelbos komiteto sumažinimui bedarbės, šiandien pranešė, kad tikimasi galima bus gauti darbo del 3,500,000 darbininkų.

Pašto departamentas taip pat imasi griežtų žingsnių patikimui daugiau darbų, būtent panaikins visą viršlaikį (overtime), kuris dabar dirbama ir vieton to, bus samdoma daugiau žmonių. Įsakymas tuo reikalu išleistas šiandien.

Mobilizucius žinovus iš visų Jungtinių Valstijų

Pulk. A. Woods pradėjo skubią mobilizaciją visoj šalyje ži-

Gen. Chiang Kai-Shek permainė tikėjimą

SHANGHAI, Kinija, spal. 24. — Gen. Chiang Kai-Shek'as garsusis kinų nacionalistų vadovas ir prezidentas, vakar permainė savo tikėjimą. Oficiališkos krikščynos įvyko Metodistų bežnyčioje Shanghai mieste.

Brazilija dar vis kovoja prieš sukilelius

RIO DE JANEIRO, Brazilija, spal. 22. — Federalė valdžia paskelbė, kad ji bandys mobilizuoti stipresnes jėgas prieš sukilelius, ypačingai Parana Soa Paulo rajone.

Taip pat bus didinama ir tobulinama orlaiviai del užpuolimo iš oro.

Italijos valdžia rupinasi bedarbiais

ROMA, spalio 23. — Ministrų kabinetas paskyrė septynių milijonų dolerių įvairiems darbams, kad pagelbėtų bedarbiams, duodant šoki-tokį užsiėmimą vietoje mokėti pašalpa.

BIZNIERIAI!

Užsakykite įvairius 1931 metų Kalendarius Sandaroje, 3236 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone: Calumet 3277

novų, kurie pagelbėtų išrišti bedarbės klausimą. Taip pat jis atsisaukė atskirai į kiekvieną valstiją, (state) miestus, cenzo skyrius, A. D. Federaciją, įvairius darbo agentus ir kitas organizacijas. Daugiausia atydos kreipia į industriją.

Industrija tvieria kooperacijas

Sulyg pranešimo pulk. A. Woods, industrija tvieria tam tikrus kooperatyvus, kad greičiau išrišus bedarbės klausimą. Į komitetą numatomi tie patys nariai, kurie rišo bedarbės klausimą 1921 metais.

Prez. Hoover'is šiandien išvažiuoja į New Yorką tartis su nekuriuais biznio ekspertais.

Darbai ant Mississippi upės

Sekretorius Lamont gavo projektą nuo majoro James J. Curley iš Bostono, kuriuo planuojama pradėti didelius darbus ant Mississippi upės, kuris atsieis vienas bilijonas dolerių, tuo tikslu numatoma sumažinti dalį bedarbės ir praplėsti susisiekimą.

Sovietų Rusija Pirks Lietuvų Veislinių Kiaulių

Pasikalbėjime su spaudos atstovais p. Žemės ūkio ministeris patvirtino žinias, kad SSSR su kai kuriomis mūsų ekonominėmis organizacijomis veda derybas del užpirkimo Lietuvų kelių tukstančių geresnės rūšies kiaulių veislių, už kurias bus mokama net brangiau kaip už bekonus. Dabar jau patirta, kad SSSR prekybos atstovybė Kaune iš "Maisto" bendrovės užpirkė geromis kainomis 10 tukstančių kiaulių.

Dalį kiaulių, butent 6 tukstančių, bendrovė apsiėmė pristatyti iki spalio mėn. 1 d. Kartu su kiauļėmis reikia pristatyti 8 kiauļių šerikus specialistus, kurie minimas kiauļes kelionėj šertų.

Visas kiauļes rusai perka jų kolchozams (bendriems ūkiams) kaip veislines. Mat, dabar Sovietai labai susirupino daugiau kiauļių auginti. Jie kviečia savo visuomenę, jų žodžiais tariant, atsigrižti veidu į kiauļę (licom k svinje).

Jeigu šitas kiauļių skaičius tikrai geromis sąlygomis užparduotas, tai iš to biznio ir ukininkai ir valstybė šiek tiek pelno turės.

BOIKOTUOJA SSSR GRUDUS

Škotijos duonos pirklių sąjunga paskelbė boikotą SSSR vežamiems grudams.

"FRATERNITAS LITHUANICE"

Lietuvos gydytojų korporacija "Fraternitas Lithuanica" yra įsisteigusi dar Rusijoje 1908 metais prie karo medicinos akademijos. Jos vyriausiasis uždavinys "kelti tautinę lietuvių kultūrą, dalyvauti Lietuvos visuomenės gyvenime ir paaugoti savo, kaip po medikų, žinias tėvynės sveikatos reikams."

Varšuvos žydai prieš Anglus

VARSUVA, spalio 23. — Šiandien tapo išdaudyta anglų atstovybės langai per įnirtusius žydus, kurie išreiškė neapykantą britams už konfliktus Palestinoje, kurie yra priežastimi palaikimas anglų kariuomenės "šventoje žemėje." Sąryšyje su įvykusioms žydų zoinistų demonstracijomis, prieš anglų atstovybę, keturi žydai policijos tapo areštuoti.

DR. ZAUNIAUS ATSAKYMAS DEL DERYBŲ

Paskutinį momentą mūsų ženevos korespondentas mums telefonuoja: Šiandien vakare numatomas mūsų užsienio reikalų ministerio Dr. Zauniaus atsakymas į Zaleskio notą pradėti tiesiogines derybas.

Atsakyme bus pažymėta, kad Lietuva kitaip interpretuoja pranešėjo raportą, negu Lenkija, butent, kad reikia pradėti derybas del suradymo tam tikros komisijos, kuri įneštų nuraminimą administracijos linijoje.

Zinoma, galima bus kalbėti ir del vietos susisiekimo konvencijos papildymo.

Kai del vietos ir laiko, tai klausimas tuo tarpu paliktas atviru ir Lietuvos vyriausybės praneš Lenkijos vyriausybei apie tai vėliau.

BERLYNAS, spalio 8.

Kruppo firma pranešė, kad atleis 2500 darbininkų savo Eseno fabrike už keturių savaitių, jei pramonės padėtis nepasitaisys.

"FRATERNITAS LITHUANICA" KAMENAS LIETUVOS

Žiurėk, dairykis, ieškok po visą komolį žemės, o nerasi kitos taip laimingos gentės, tautos ar valstybės, kurioje daktarai—medikai būtų sulošę tokią milžinišką rolę atgaivini-me lietuvių tautos, ir net sutvėrime Nepriklausomos Valstybės.

Lenkija, Vokietija, Švedija ir galų-gale Maskva — norėjo prartyti, net nuo žemlapijo buvo nutrinę vardą—Lietuva.

Jau mokslo vyrai ir tyrinėtojai gilios praeities, rinko lietuvių tautos likusias žinias idant įrašyti į mirusių tautų istorijos lapus.

Net mūsų Daukantas, Basanavičius ir kiti, tavo Lietuva praeitį aprašinėjo netikėdamį daugiau kada nors tavę gyvą matyti.

Tik štai Dr. Jonas Šliupas, Dr. V. Kudirka, Dr. K. Grinius, Dr. Jonas Staugaitis, Dr. A. L. Graičūnas ir keletas kitų kaip čia Amerikoje, taip ten Lietuvoje ylities nepraradę, tikėjo atgaivinti tavę Lietuvą ir neapsirikę! Šiandien tu gyva; nors dar neatgavai pilnos sveikatos tvirtumo, bet tai priaugančioji gentkartė,— gentkartė jaunųjų gydytojų, tavę pajiegs sutvirtinti ir prie pilnos sveikatos privesti.

Štai "Fraternitas Lithuanica" Brolija Lietuvos, kurios garbės prezidentas Dr. Jonas Šliupas, o veikiančias prezidentas Generolas, Dr. Nagevičius. (Seka ant 2-ro pusl.)

Vokietijoje demonstracijos prieš fašistus

BERLINAS, spalio 24. — Vokietijoje, visame krašte siaučia milžiniškos demonstracijos prieš fašistų lyderius, ypačingai prieš Adolf Hitler. Didžiausios demonstracijos įvyko Berline ir Lustgarten. Prie deonstrantų buvo prisidėję ir socialistai su 100,000 savo oficialių narių.

SLAPTAS FAŠISTŲ PASITARIMAS

Dalyvavo Vokietijos ir Austrijos fašistų vadai Hitleris ir Starhembergas.

BERLYNAS. — "Vosische Zeitung" praneša, kad Traunsteino — Alpe, Vokietijos Austrijos pasienyje įvyko slapta vokiečių ir austrų nacionalistų vadų susirinkimas. Šitame susirinkime iš Vokietijos pusės dalyvavę ir Hitleris, o iš Austrų — vidaus reikalų ministras Starhembergas. Pasitarimai buvo visai slapti. Jie palietė Austrijos kovą prieš ateinančius rinkimus. Per tą priėmimo kovą, esą, nutarta išnaudoti Hitlerio agitacijos talentą. Esą, susitarta suteikti Hitleriui priešrinkimines kovas laikui leidimą įvažiuoti į Austriją.

RYGOJ ATIDAROMAS LIETUVIŲ TEATRAS

Rygoj atidaromas lietuvių teatras. Į iškilmes gavo pakvietimą ir Kauno spauda.

Zuvo 248 Darbininkai, 23 Dar Po žeme

Didžiausia nelaimė kasyklų istorijoj

BERLINAS, spalio 22. — Iš Vokietijos pranešama, kad Alsdorff apylinkėj Anna No. 2 kasyklose įvyko milžiniška eksplozija, kurioje žuvo 243 žmonės, 223 išimti, 25 lavonų dar nesurandama. Tai yra didžiausia nelaimė Vokietijos kasyklose.

Reichstagas žuvusių šeimynom paskyrė 75 tukstantis dolerių. Užsienio reikalų ministras Curtius paskyrė šiandien gedulos dieną. Iškilmės Berline, kurios buvo planuojama del internacionalės spaudos konferencijos panaikinamos ir skirti pinigai pasiunčiami nukentėjusiems.

Prezidentas von Hindenburgas nuo savęs paaukavo del našlaičių 2,500 dolerių.

Šotlandijos Gyventojų Saikingumas

"Musų kariuomenėj yra vienas šotlandas, kuris gerdamas su vokiečiu šį paguldo jį po stalų." — sakoma viename senovės angliškame rašiny. Atsimenant šią kardinališkąją Šotlandijos gyventojų dorybę, nereikės labai stebėtis, kad praeito amžiaus viduryje, kai prasidėjo antialkoholinis judėjimas, ir degtinei draugingoj Šotlandijoje susidarė saikingumo draugijos. Vis tik reikia stebėtis šotlandų "saikingumu," kuris matyti iš 1864 m. viename saikingumo draugijos suvažiavime skaityto referato. Tas referatas buvo atspausdintas; štai jo pradžia.

"Old boys!" pradeda referantas savo kalbą, "jusų girtavimas tiesiog neapsakomas. Laikykites saiko visuose reikaluose taigi ir degtinę maudami. Atsikėlus ryte, žinoma, galima išmesti vieną stiklėlį degtinės; na, galima dar vieną prieš pusryčius ir dar vieną po pusryčių. Tačiau nereikia girtauti. Jei po pusryčių turite kur išeiti, tai galite širdį atgauti vienu stikleliu. Tai gera, jei lauke miglota. Gal but, dar vieną stiklėlį galima išmesti prieš pietus apetito padidinimui ir pilvo sustiprinimui. Tik del to nereikia deigtinės bonką visą dieną rankoj laikyti! Nė vienas išmintingas žmogus nieko nesakys, jei jūs po pietų išgersite dar vieną stiklėlį ir gal but, dar vieną, kai stalą nuvalote. Po pietų norėdami išlaikyti gerą nuotaiką dar galite išgerti vieną antrą stiklėlį, tuo prieš saikingumą nenusisegsite.. Tik nereikia pilną pilvą degtinės pripliaupti! Pabaigę savo dienos darbą galite gerti vieną stiklėlį ir dar vieną per vakarėnį, tai nebus per daug. Pagalios, kas greit negali mesti seno papročio, eidamas gultų gali gerti vieną stiklėlį, ir jei kartais naktį pabunda, tai dar vieną kitą stiklėlį. Tačiau tuo reikia ir baigti, nes kito-

Lenkai jau pasiulė pradėti tiesiogines derybas

"L. A. atspausdino savo korespondento Genevoj pranešimą, kad Lenkijos užsienio reikalų ministras Zaleskis atsiuntė mūsų užsienio reikalų ministeriui laišką, kuriame jis siulo pradėti tiesiogines Lietuvos Lenkijos derybas papildyti vietinio susisiekimo konvenciją sutartimi, kuria nustatomas sureguliuojamas vietoj įvairi galinčių kilti incidentų, taip pat sureguliuoti susisiekimui gretimomis su administracijos linija upėmis. Del derybų vietos ir laiko parinkimo p. Zaleskis savo laiške pareiškė, kad Lenkijos vyriausybė sutinkanti svarstyti visus Lietuvos vyriausybės tuo reikalui pasiūlymus.

ČEKOSLOVAKŲ FAŠISTAI KALTINAMI VALSTYBĖS IŠDAVIMU

96 Čekoslovakijos fašistams priešaky su generolu Haida įteiktas kaltinimas nusižengimu valstybės apsaugos įstatymui.

Čekoslovakų fašistai kaltinami palaikymu ryšių su vokiečių nacionalistais ir italų fašistais, kad svetimų reaktininkų pagalba nuverstų Čekoslovakijos demokratinę tvarką ir įvestų diktaturą.

BAISI NELAIME PRANCUZIOJE

Traukinys suvažinėjo minią. Spalio 4 d. Paryžiaus stoty Sent Lazar įvyko nepaprasta nelaimė. Traukinys susidurė su elektros traukiniu, ėjusiu iš Naut, į Paryžių. Išsiganę keleiviai išsoko iš vagonų ir susigrudo ant lygiagrečių bėgių. Bet staiga ant minios užšoko trečias traukinys. Dešimt žmonių buvo užmušti, 30 sunkiai sužeisti ir daug žmonių lengvai sužeisti.

niškai darydami peržengsite saikingumo ribas.

ŽIOPLIAI

REZOLIUCIJA.

DU ASILAI

Mes, žemiaus pasirašiusieji, kaip paskirti komisija, niekam nereikalaujant, aną dieną turėjome EXTRA mitinga Zioplų mieste po No. 55 c/1 prie galvaraičių gatvės, salėje prakeikto kapitalizmo. Atidarius mitingą draugui Suskrėtėliui, kaip "pirmsėdžiui" ir draugui "Susipratėliui" perskačius progresistų nutarimus, kas link sutvarkymo lietuviškų laikraščių netikusio sūrimo, mes paskirti komisija, nieko nesiklausę nutarėm ir susatėm štai kokią rezoliuciją:

Kadangi Amerikos lietuviški laikraščiai tarnauja kapitalui, o ne proletariui;

Kadangi ne visi garbina civilizaciją;

Kadangi vieni renka aukas mainerių streikams niekeno neprašant ir savo tikslams surinktus pinigus sunaudoja, o kiti ne;

Kadangi vieni steigia visokios rūšies fondus, o kiti apie tai tyli;

Kadangi vieni sapnuoja apie keistas revoliucijas, o kiti tokį progresyviškumą ignoroja;

Kadangi vieni ir kiti išskėtė nagus bile tik sugauti kapitalistišką dolerį ir jį paskandinti savo kišenėje, ir

Kadangi vieni suteikia savo skaitytojams teisingus patarimus, o kiti melą sėja bile tik jiems sektusi geriau meške-rioti dolerius su pagelba laikrodėlių, blėkinių žiedų, popierinių pipirų, šventų ir prakeiktų paveikslų.

Tai mes išrinktoji komisija nutarėm šit ką:

"DRAUGAS" turi su bolševikais elgtis švelniau, peikiant juos galima netekti svarbos prasmę žodžio "draugas," nes pas bolševikus draugas — tavorščius yra labai populiariškas.

"TÉVYNĖ" turi bus spausdinama raudonomis raidėmis, kad patenkinus bolševikus.

"KELĖIVIS" turi persikelti į Afriką ir ten priperėti bolševikų.

"NAUJIENOS" turi daugiau tartis su bolševikais, kad juos palaikyti sątankoj.

"DIRVA" turėtų kritikuoti redaktorių, vieton "Tėvynės."

"VIENYBĖ" turėtų daugiau girti Italijos fašistus, juomet tik galės pilnai didžiūotis.

"VILNIS" turi būti vien juodųjų organu, nes lietuviškiems bolševikams dviejų dienraščių per daug.

"LAISVE" turi reikalaut daugiau "Maskvos sandvyčių."

"DARBININKAS" turi rūpintis daugiau darbininkų reikalais vieton kunigų.

"SANDARA" turi nepaliauti rūpintis Vilniaus reikalais.

"SAULĖ" turi... geriaus ne-sakyti, nes ji gali panaudoti savo "argumentą."

Mūsų reporteris vakar buvo kur tai išėjęs šnipinėti, arba kitaip sakant ieškoti žioplėsių už save. Sugrįžęs po pasivaikščiavimo, kur jo laukė likusi žioplėjada, įbėgęs pro duris nesitvėrė iš juoko. Jo draugai klausė, kas tokio... Jis vos ne vos kvapą atgaudamas pradėjo pasakoti. Girdi,

1 Lietuva ir Atgal

M. Kasparaitis.

Paskutiniame savo rašinėly buvau pažadėjęs "Sandaros" skaitytojams parašyti įspūdius iš Razolimo jaunuolių ruošiamo vakaro. To padaryti negalėjau, sužinojus jog Pavasarininkai ruošia, nusto- jau upo ten eiti.

Rugpjūčio 10 d., Sekmadienis. Oras netikęs — lietus, visur šlapia. Esu namie. Po pietų trys panelės atėjo ir kviečia mus į vakaruškas, prie Janeliuno. Mes visi penki broliai ir viena sesutė su mergėlėms drauge einam į prašomą vietą. Vėliau sutemus susi-ėjo pilna stuba jaunimo. Mu- zikantas su armonika griežė, o jaunas tik sukasi. Pašokę, linksmi dainuoja. Buvo pri- ruošta Meldinių kaimė gegu- žinės, bet lietus sutrukdė, to- del ir į vakaruškas jaunuolių susirinko į apylinkės kaimų.

Aš kertėj sudariau iš apsenų kompaniją pašnekoms. 11 val. vakare baigėsi šokiai ir kiekvienas išėidamas dėkoja namo savininkams už suteiktą vietą taip rimtai gražiai pa- spaudę vieni antriems dešines skirstėsi į namus. Mes atsirai- tojė kelines tamsumoj trau- kėm į namus.

Rugpj. 11 d., iš ryto vėl li- ja. Ukininkai bėdavoja lie- tingų oru, nes antra savaitė su mažomis petraukomis lija; rugiai ir kviečiai ant lauko pradeda dygti, vasarojus pjau namas ir linai už dienos kitos baigia gelsti — reikės rauti. Bubau iš ryto prisiruošęs į Panevėžį važiuoti, bet nesu- spėjau gauti autobuso. Su se- sute Morta užsukm į Razoli- mo pieninę, kurioj pasekmin- gai darbuojasi. Pieninė ga- rinė, bėda su ledais nēr iš kur jų gauti, o pasigaminti dar nē- ra lėšų. Susipažinau su ke- leta ukininkų, jie sakė ma- "Mes dabar gyvenam iš kar- vės tešmens." Ištikro tai vienas geriausias šaltinis gauti pajamų, nes javai labai pigūs; Tą pačią dieną parvykęs į na- mus, pasiūniau laišką prašy- damas suteikti žinių del sudar- imo Lietuvos Jaunimo Sąjun- gos Meldinių kaimė kuopos. Padėjau broliams krestī ku- lius, skaitčiau "Trimitus". Po pietų ant kvėpenčių dobilų 2 kalais miegojau. Vakare klau- siaus radio iš Kauno stoties paskaitos "Kaimo kultura" ir keletą muzikos numerių. 8 va- landą baigėsi programos. Buvę paduota aštuoni tukstan- čiai piliečių prašymų, kad du vakarai į savaitę būtų skaito- mi kaip tylos vakarai. Kitais vakarais buna taip: progra-

gerb. Žiopliai pasauli yra daug žioplėsių už mumis. Man bežiopsant ant 31-mos ir Hal- sted St. aplink bolševikų liz- dus, žiuriu eina vienas jauni- kis — tavorščius su mergina, ir matyt visą laiką jis ką tai galvoja, kad pasirodžius savo merginai, jog jis pilnas bolšev- vikų gudybių. Tuom syk atvažiuoja vaikas su asilu, tai- gi jaunikiš — tavorščius ir už- kalbino vaiką sekančiai:

"Klausik! kaip tu manai? Ar tavo mama neparduotų man šį asilą?"

Vaikas gerai pažiūrėjęs į jį atsakė:

"Ar tu manai, kad tavo ma- ma galės iššerti du asilų?"

Buvo gražu pasižiūrėti, kaip jaunikiš — tavorščius paka- bino nosį, kada jo bergina ne- galėjo susilaikyti juokais.

—J. Asilionis.

mai tęsiasi ilgai, o du vakaru programas baigiasi 8 val. va- skaitytojams parašyti įspū- dius iš Razolimo jaunuolių ruošiamo vakaro. To padar- yti negalėjau, sužinojus jog Pavasarininkai ruošia, nusto- jau upo ten eiti.

Rugpjūčio 12 d. oras gra- žus baigiam piauti kvėčius. Atėjo dvi panelės iš Razolimo pakvietė mane nuo darbo į na- mus. Iškalbėję atradom, kad viena iš jų man gadijas sesele, kita anot brolio Prano išsirei- šimo kaip šiaudais.

Rugpj. 13 d. kėliaus anksti, prisiruošiau į kelionę — bro- lis Pranas pavėžino iki Razo- limo. Ten susėjau vakaryk- ščią p-lę, pakviečiau į pušyną pasivaikščioti, sakau to pušy- no toks oras kvėpiantis, kad nei kaip negali juo atsigėrė- ti, ypač vaikščiojant su jauna mergužele. Iš pušyno grįžę atgal radom autobusą ir į trumpą laiką sausakimšai pri- sėdome keliauninkų ir išvažia- vom į Panevėžį. Panevėžy už-ėjau prie žemės tvarkytojo gauti informacijų ar valdžios žinioj kartais nesiranda par- davimui centrų. Atsakė, kad tuo laiku nesiranda ir jei tu- ri garsina laikraščiuose ir bu- na parduodami viešose varžy- tinėse.

Beeinant iš žemės tvarkyto- jo buto, jauna p-lė pribėgus mane stabdo. Pasirodo, jog ji rašinėj dirba ir aš jos ne- patėmijau, o buvau susipažy- nęs rugpj. 7 d. vykdamas į Pa- nevėžį. Ką daryt, nepatėmi- jau už tai atspirašiau ir pa- kviečiau alaus išsigerti. Ji at- siprašė iš darbo. Nuėję į Bu- fetą suvalgėm pietus ir alu- čio patraukėm. Nueinu į Au- tobusų stotį, žiuriu, kad į Uk- mergę autobusas jau išėjęs. Kitos išeitjes nėra, kaip prisie-ėjo Panevėžy nakvoti. Suži- nojau, jog Palangoj ruošama Birutės šventė; nutariau ten važiuoti. Iš Panevėžio ištrau- kiau ling Palangos, Kelionėj susipažinau su teisminkonu P. Jokubausku ir su "Kulturōj". Šiauliuose dirbančiu p. Tre- čiuoku. P-s Trečiokas nusi- skundė, jog liko atstatytas iš mokytojų šiaulių gimna- zijos, nors jis ją suorganizavo ir ilgų metų toj profesijoj tu- ri prityrimą, dabar-gi verčia iš kitų kalbų raštus, užsima literatūros platinimu. Po vi- durnakčio radosi toks didvy- ris, kuris bliovė kaip bulvis visą laiką, neduodamas ki- tiems kėliavusiems ramumo. 6 val. ryto pasiekėm Kretin-

gą, o iš ten autobusais už tris litus buvom Birutės tėvynėj, Palangoj.

Rugpj. 15 d. atsisėdęs auto- buse žiuriu į bėgančius keleiv- ius, ieškančius vietos autobu- se atsistėti. Netikėtai pama- čiau amerikietį pažystamą p. N. Mockų. Tuojaus prisišau- kiau ir drauge nuvažiuom į Palangą godžiai pasakodami apie kelionę įgytus išpužius.

Dziugas Stankaitis. UŽ VIRBŲ

Kai aš, skausmo ir nusimi- nimo pilnas, nemiegu akimis pro geležinio lango užtvaras žiūrėjau į toli, raudona saulė kopė į aukštus kalnus, risda- mosi per žalių medžių viršū- nesnes.

Saulė buvo skaisti. Skais- tesnė, kaip dangus. Labiau žavėjanti, kaip jaunos mergai- tės nusišypsojimas.

Čia pat, paežeryje, klyka- to laukinių ančių pulkai. Ne- tolimoje kudroje kvarkė rau- donos ir juodos varlės.

Lapoti medžiai, sidabro ra- sa prisidengę, prieš saulę len- kė svyruojančias galvas, gra- žiai išsišakojusius vainikus.

Ežero viduryje, kuris iš ša- lių buvo vainikuotas žaliu, gy- vu vainiku, nardė ir plaukiojo baltų, ilgakaklių žasų buriai. Viena iš jų buvo atsiskyrusi. Ne poroje. Liudėjo kažko.

Paskutinę dainą čiulbėjo garsų harmonizuotoja maža lakštingala. Ji, per juodą nak- tį giedojusi, pavargto. Merkė- i jos akys.

Gale varpomis svyruojun- čio kviečių lauko pilka griežė vis dar šaukė: krėsk krėsk... košės, neturi dėžės, verpk li- nus, siuk maišus, krėsk krėsk... košės...

Margavo pievos, laukai. Mažos bitys zimbė. Iš spalvo- tųjų gėlių saldujį nektarą siur- bė.

Aukštai giedojdo vyturiai. Didžiakodės pempės šaukė: gyvi! Bernų laukuose išsi- kirštęs pulkas raižė juodą žė- nę.

Buvo gražu. Šilta. Tvirtų bernų kaktos buvo rasotos. Jie nesiklausė paukščių dainų. Skaitė išvartytas vagas. Kva- piame ore vėsinio plačias, svei- kas krutines, svajojė apie rau- svą Oną, baltą Stasę, meilę Uršulę.

Vienas bernas, su dviejeta bėrių išvares gilią vagą į ga- lą, pypkėn kimšo rudą tabo- ką. Ir užsiruokęs, mėlynus du- mus pudsamas į mėlyną orą, kažką galvojo.

Ten buvo. Šviesiaplaukė Marcelė pi- emeniui bandą padėjo pragin- ti pro rugių ir kviečių laukus. Marcelė greita. Raudona. Kaip žaibas, vikri.

Murzinas piemuo, nešvarių delnu patrynęs mieguistas a- kis, pliauškindamas botagą, dainavo ryto dainą. Daina buvo ritminga, garsi, ilgą.

Žalos, margos ir juodos kar- vės plačiais snukiais žiaubė rasotą olą. Ganykloje buvo išminta tukstačiai takų.

Tyras šaltinių vandenio plūpėdamas bėgo per apva- lius, krantuotus, lygius ir ne- lygius pažaliavusius akmenis.

Iš miško, du kiškiu persvė- rės per dešinį petį, šautuvą nešinas antgrabiatisėjo žio- vaudamas medžiotojas.

Oras kvėpėjo liepų žiedais. Oras vėsus...

Kregždės pamačiusios vana- gą čirpė. Išsigandusios viš- tos karkdamos bėgo nuo mė- lyno. Pempės vis šaukė gy- vi! Nors vanagas pagaves vištą pusryčiams nešėsi.

Subėgusių bobų burys šau- kė:

—Pui, vanagą! Vanagas negrįžo.

Bobos keikė vanagą ir grą- sė jam kumštėmis. "Aš juo- kiausi. Bet džiaugtis nega- lėjau.

Užsižiūrėjau ilgai ir nepaju- tau, kai mano išdžiuvusios ran- kos, piaujamoms kietų geležų, paraudo ir nutirpo. Suvelta galva sviro žemyn. Aš pavar- gau.

Nesidžiaugiau aš, kaip ir tas bernas, gražia pavasario gamta, paukščių čiulbėjimu! Nesidžiaugiau ežeru, plau- kiančiais žasų ir ančių pul- kais, piemenų dainomis, kvė- piančiu oru...

Visa tai buvo ne man.

O!

Aš norėjau džiaugtis! Bet sunkią galvą iš sukryžiuotų geležų ištraukęs pamačiau, kad vėl stoviu tarp keturių sienų.

Sienos negaržios. Puvan- čios sienos. Niekur nebėra žalio, raudono, mėlyno, mar- go. Taškuotos sienos. Iš lau- ko ir iš vidaus spiaudomos.

Vietoj paukščių giesmių, čia vaitodami knarkė žemėmis aprautki, išblyškė, vos krutą kūnai. Jų širdys — durtu- vais varstomos. Jų dvasia ru- dyjančiais grandiniais kausta- ma. Kunai surakinti vario spynomis.

Oras toks biauirus, toks dvo- kiantis, nemielas. Darėsi liud- na, skaudu. Keikiau pasaulį, žmones, save.

Svajojau, ar bus kada tarp lygių žmonių, kaip tarp lygių paukščių, lygus pasaulis... Gei- džiau nors laisvai lauke bė- gioti, grynu oru kvėpuoti. No- rėjau džiaugtis gražia gamta. Užsimerkiau.

Pro mano užmerktas akis prabėgo biauirusių gyvulių, žiauriais žvėrių. Iš visų jų įvairių įvairiausių formų biau- riausias ir žiauriausias vadio- si žmogumi; maži jo dantys, bet tukstančiais tokių, kaip jis, suėda; ploni jo nagai, bet mi- lijonus sudrasko.

Pašlijau ant apdulėjusių, kietų narų. Susisukęs galvą nešvaria, suplyšusia dvikarte, kankinamas visokių minčių, ėmiau snausti...

Pasaulis, tas pasaulis, kurį aš taip mylėjau, buvo taip ar- taimas — nes nuo jo skyrė ma- ne tik pusmetris muro — ir — taip tolimas...

KAMENAS LIETUVOS

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Ačiu jo pastangomis, įsikuni- jo Karės Muzėjus, kurio bok- šte kabo amerikiečių lietuvių padovanotas Laisvės Varpas, kasdien skambindamas pri- mena pareigas vaikams Lietu- vos, kad greičiau vežtų į pas- kirtą vietą — ant Gedimino Kalno, į Gedimino bokštą! Kad iš ten galėtų pasauliui apskelbti savo garsiu balsų tik- rą demokratiją.

Štai šį paveikslą, kurį ma- tote pirmame puslapy "San- daros," yra tai **kamenas Lie- tuvos**. O jei prie to Lietuvos kameno, broliškių ryšių susi- jungsma su ukrainiečiais ir baltgudžiais. Kas išrodė pa- sikėsinti atimti laisvę nuo mu- su. Kas išdris uždėti vergi- jos jungą ant mūsų sujungtos broliškais ryšiais vieningos valstybės? Manau nei Roma, nei Maskva antspaudo savo uždėti nepasikėsins.

Štai šioje bendroje fotogra- fijoje didelio formato, kuria matot ant pirmo puslapio ta- po prisiusta kaipjo dovana **Amerikos Lietuvių Doktorų Draugijai**, per "Fraternitas Lithuanica" už uolia kultūrinę

darbuotę tarp Amerikos lietu- vių, ypač už skleidžiamas pa- mokas sveikai gyventi.

Kas yra toji "Fraternitas Lithuanica?"

Tai štai trumpas atpasako- jimas:

Gydytojų korporacija "Fra- ternitas Lithuanica" yra išsi- teigusi dar Rusijoj 1908 me- tais prie karo medicinos aka- demijos. Jos vyriausias už- davinys "kelti tautinę lietuvių kultūrą, dalyvauti Lietuvos visuomenės gyvenime ir pa- aukoti savo, kaipo medikų, ži- nias tėvynės sveikatos reika- lams." Paskelebus Lietuvoje nepriklausomybę visi draugi- jos nariai dar 1918 metais jau dirbo savo užbrėžtą darbą ir kariuomenėje, kaipo kvali- fikuoti sanitariniai karininkai ir visuomenėje, kaipo visuo- menininkai socialės higienos srityje. Lietuvos universitete

įsteigė 1925 m. to paties var- do ir tos pačios idealogijos nepartyvė ir apolitinė studen- tų korporacija, kurios nariai, išėję medicinos mokslą, auto- matiškai pasidaro minėtos gy- dytojų draugijos nariais. Abi organizacijos yra tvirtos savo vidujine, beveik kariška, drau- sme ir aukštu draugiškumu. Kiek gydytojai tos korporaci- jos nariai turi reikšmės Lie- tuvos medicinos gyvenime, ga- lima spręsti bent dalinai iš jų sąrašo su paaiškinimais, kas kokį darbą dirba.

1. Garbės pirmininkas — D-ras Šliupas, žinomas Ameri- kijoje Lietuvos veikėjas.

2. Gen. Nagevičius — karo sanitarijos viršininkas, kor- poracijos pirmininkas.

3. Pulk. gyd. Ingelevičius — karo sanitarijos viršininko pa- dėjęjas.

4. Pulk. gyd. Oželis — ka- ro ligoninės (500 lovų) virši- ninkas, universiteto profeso- rius, teismo medicinos kated- ros vedėjas.

5. Pulk. gyd. Marcinkus — karo ligoninės viršininko pa- dėjęjas ir akių skyriaus vyr. ordinatorius.

6. Pulk. leit. gyd. Bendora- vičius — karo ligoninės ordi- natorius ir universiteto nervų ir psichikos ligų katedros as- sistentas.

7. Pulk. leit. gyd. Zemgu- lys — karo ligoninės chirur- gijos skyriaus vyr. ordinatori- us.

8. D-ras Blažys — univer- siteto pro fesorius, nervų ir psichikos ligų katedros vedė- jas.

9. Pulk. leit. gyd. Janulio- nis — karo mokyklos vyr. gy- dytojas ir jos pedagogas; be- to dar baigęs gamtos fakulte- tą.

10. D-ras Kairiukštis — psichiatrinės ligoninės direk- torius.

11. D-ras Stančius — uni- versiteto profesorius, odontolo- gijos katedros vedėjas.

12. Majoras gyd. Stašūnas — karo ligoninės rentgeno ka- bineto vedėjas ir chirurgijos skyriaus ordinatorius.

13. Majoras gyd. Matulio-

nis — karo ligoninės vidaus ligų skyriaus vyr. ordinatori- us.

14. D-ras Nasvytis — armi- jos higienistas, karo ligoninės laboratorijos vedėjas.

15. D-ras Vaičiūnas — uni- versiteto nervų ir psichikos li- gų katedros vyr. asistentas.

16. D-ras Mickus — chi- rurgas, nuosavos chirurgijos klinikos 30 lovų vedėjas.

17. Majoras gyd. Matukas — 2 pėtininkų pulko vyriaus- iasis gydytojas.

18. Majoras gyd. Jurgelio- nis — aukštųjų karininkų kur- sų fizinio lavinimo skyriaus inspektorius.

19. D-ras Petraitis — Kau- no apskrityties gydytojas.

20. D-ras Čeponis — uni- versiteto chirurgijos katedros asistentas.

21. D-ras Šimkevičius — ve- nerologas.

22. D-ras Jackunas — Pa- langos kurorto direktorius.

Prie šio pridėdama fotogra- fija, kurioje atvaizduota bend- ra ir gydytojų ir studentų gru- pė su korporacijos vėliava centre, ant kurios užrašyta: **Humanitate et scientia**, ir d- ro Basanavičiaus, kaipo drau- gijos garbės nario, biustas.

PADARĖ NEŠCIA, O PASKUI UZMUSO.

Prieš kurį laiką netoli Pa- nevėžio miesto, plačiojo ir siaurojo geležinkelio tarpe, krumų tankumoj buvo atras- tas lavonas mergaitės Onos Mareikaitės. Čia pat prie Ma- reikaitės lavono gulėjo ant žė- mės bulkutė, keturios dėžutės degtukų ir pusplytė.

Teismo medicinos lavono Mažeik. apžūrėjimu ir skro- dimu konstatuota: ant abiejų šlaunų virš kelių ir lyties or- ganų daugybė paviršutinių o- dos nubrėžimų, padengtų gel- svos ir raudonos spalvos šešė- liais. Ant veido iš dešinės pu- sės kraujo pabėgimas.

Įtariamas nužudyme Porfi- nijus Čekeliovas prisipažino ir pasakojo, kad budamas pas Mažeikaitės tėvus ant buto, susipažino su jo dukterimi, su- siartino ir gyvenė kaip vyras su žmona. Prieš porą savait- čių iki Mažeikaitės nužudymo, išsikraustė į kitą butą palik- damas ją neščią. Vieną sek- madienį po pamaldų Mažeikai- tė lydėjusi jį į namus ir pra- šiusi ją vesti. Bet jis nesuti- kęs ir sakęs atidėti tolimes- niam laikui. Ketvirtame kilo- metre nuo Panevėžio stoties Rokiškio link, juodu atsisėdę krumuose pasilsėti. Krumuo- se dar turėję lytinį susineimą, paskui norėjęs vienas eiti na- mo, bet ji nuo jo netasilikusi. Supykęs ir nužudęs.

Kauno apygardos teismas už tokį niekšišką darbą nubau- dė jį 15 metų sunkiųjų darbų kalėjimo. Padavė po neku- rio laiko malonės prašymą Respublikos Prezidentui, kad pasigailėtų ir dovanotų jam skirtą bausmę, bet prašymas liko atmetas.

VAŽIUOKIME Į LIETUVĄ
Tiktai Vienitelių Lietuvos Juros Keliu
Per KLAIPEDĄ.

Greitas susisiekimasis via Kopenhagen
Puikus Laivai — Gausiniai Gero Maisto
Mylarumas ir Patogumas — Mėgusis Patarnavimas
LAIVU IŠPLAUKIMAI IS NEW YORKO:
S. S. "UNITED STATES" — Lapkričio 1
S. S. "HELLIG OLAV" — Lapkričio 8
S. S. "OSCAR II" — Lapkričio 22

Informacijų ir laivakordų reikalais kreipkitės pas savo agentą arba:

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
27 WHITEHALL ST. NEW YORK, N.Y. 248 WASHINGTON ST. BOSTON, MASS. 130 N. LA SALLE ST. CHICAGO, ILL.

Rozės Po Spektaklio

Edvardas Ras.

I.

Vargšė Olė. Sian die, ji turi taip daug pamokų ruošti, o jos mintys taip toli nuo knygu, kaip toli Marsas nuo mūsų. Tikėkit, kad ši 17 metų gimnazistė ne apie Marsą ar ba matematiką svajojo... Jos mintys plaukė ir plaukė į jos galvą ir nors ji jau gera valanda kaip galvą suspaudus žiūrėjo į knygą, ji nieko nematė kas ten buvo parašyta. Ir kam kankinti savo akis bežiurint į tas juodas raides, kuomet galima kitomis akimis, sielos akimis matyti daug, daug vaizdų...

O kiek minčių lindo jai į galvą. Kiek norų, jausmų beldėsi į jos duris. Su kiekvienu jos sielos svečiu jai reikėjo pakalbėti, kiekvieną minčių savo veizduotėj įgyvendinti.

Bet svarbiausia tai, kad neseniai jos jaunutė sielą pradėjo lankyti, koks tai naujas jausmas ir nors ji jo nepažino, nesuprato tačiau jo laukė ir jam atėjus ilgas valandas jam pašvėsdavo.

Ji mėgdavo žiūrėti į veidrodį ir gėrėtis savim. Juk ji jaunutė, švelnutė, graži liemenim, ką tik spariškai pradėjusiomis augti krutinėmis, raudo nomis, dar nebučiuotomis lūpomis.

Kuomet ją užimdavo anas jai nesuprantamas jausmas ji nesuprato, ko jai norėjosi.

Tas jausmas jai siulė galingus sparnus, kuriais ji galėtų pakilti toli, toli nuo šių dumblynių, pakilti, pakovoti su andromis ir ką nors apglėbti, suspausti tvirtai, tvirtai...

Bet ji nebuo užganėdinta todėl, kad jos neramioji širdis nerado to, kurį ji galėtų apgalėti, prispausti, kuriam galėtų atidengti tą savo naująjį jausmą kuriame ji suprato ką tai panašaus į pirmąją meilę. Bet kai toli gražu nebuvo pirmoji meilė, o tik, taip sau, pasigerėjimai, kurie tik prie tam tikrų aplinkybių galėjo išsukti jos meilę.

II.

Kas ja įdomavosi ar mylėjo? Tai buvo trys, keturi nelaimingieji, kurie manė, kad kiekvienas myli daugiausiai ir kiekvienas būtų jai tinkamiausias.

Jos mokytojas daktaras Kapkus jau kelinti metai, kaip ją nešioja savo širdyje ir laukia tos dienos, kada ji pabaigus gimnaziją nebesivadins Olė Rakauskaitė, bet ponias Kapkienė.

Olė iš pradžių juo buvo susidomėjusi, net labai. Juk visgi malonu jei tave sekioja atsidavęs tau daktaras, perka dovanas, veda į kino.

Bet diena iš dienos Olė ėjo rimtyn ir kartu pradėjo jausti vieton meilės neapykantos jausmą. Jos sieloje ėjo sunki kova ar ištėkėti už jo, ar ne. Buvo proga buti žmona daktaro, kuris ją myli, su garantuotu geru gyvenimu, bet jos jauni sparnai nešė ją visai kitais keliais ten kur gyvybė, jaunystė, gėlės ir meilė. Todėl ji ir nusprendė už daktaro neįstėkėti, gi, jis to nežinojo ir laukė.

Olės širdij pradėjo vis daugiau ir daugiau įsigalėti Stasio Zėbrausko asmuo. Tai buvo inteligentišką, miesčioniuko tipas. Budami kartu vienoje klasėje jie gavo daug progų buvoti kartu. Jo švelnus žo-

žodžiai, rankyčių giostymai ir pastangos prie kiekvienos progos ją kuo nors užimti atsiekė savo tikslą... Ji jį įsimylėjo. Tik gaila, kad tie jos jausmai nerado tinkamo atgarsio jo širdyje. Gal jis ją šiek tiek ir mylėjo, bet jam tik ji patiko, kaip graži mergaitė. Kaip ji jautėsi, kuomet tą suprato?...

Ji svajojo meilę, amžiną meilę, tikrą draugiską pasišventimą. Ji drebejo iš laimės, kad jos sieloj suliepsnojo tokia meilė ir džiuvo jos viltis, nes žinojo, kad jis ją ne taip mylėjo, kaip ji manė, norėjo...

Ir veltui ji viena sau kartojė — "Stasiau, nejaugi tu manęs nebemyli, nejaugi tavo jausmai jau atšalo" — jis sau ramiai gretinosi prie kitų, nors prie progos neužmiršo ir Olės.

Olė nesuprato kas su ja dedasi. Ji norėjo nusižudyti, kad išbėgus iš šio jos nemylinčio pasaulio ir kartu dar norėjo gyventi, kad dar atlyginti sau skriaudą. Gal ji būtų ir nusižudžiusi tik dar truko kažkoks tokio, kas ją galutinai pastumtų prie saužudystės.

Ji manė, kad jos nieks nemylti, ji niekam nereikalinga, viena ir visų apleista.

Ir kaip tik tuo laiku ji jos nedidelį pasaulį pasirodė kažkas naujo.

III.

Gyvenimo upė neša žmogų kaip mažą šapelį, skujelę. Ir ar mes stengsimies ar ne, ji mus neša kur nori, išmeta kur nori ir sujungia su kitomis ant jos bangų plaukiančiomis skiedromis nežiurėdama ar mes to norim, ar ne.

Olė tėvų nebeturėjo ir gyveno pas vieną iš savo ištėkėjusių seserų. Jos sesutė dar jauna ištėkėjo už daug už ją senesnio inžinieriaus Faino ir ramiai sau gyveno. Vaikų jie neturėjo. Ot pas ponus Fainus Olė ir gyveno. Jie ją mylėjo ir leido gimnazijon.

Vieną dieną parėjusi iš patsivaikščiojimo namon Olė išgirdo, kad jos sesuo su kuo tai kalbasi kambaryj, kurį jie norėjo išnuomoti. Ten maišėsi ir vyrų balsai.

—Ar jaunas, įdomus, gražus? Įdomavosi ji tik gaila, kad negalėjo matyti.

Atidarius duris į gretimą su išnuomuojamuoju kambaryj Olė aiškiai galėjo girdėti kalbančiuosius. Vienas iš sveltinių balsų jai buvo pažįstamas ir jeigu ji neklydo tai buvo Edmundo Šalkausko, buvusio jų gimnazijos mokinio balsas. Tuoj per jos fantaziją perbėgo linksmas, net išblyškęs Edmundo siluetas ir ji nusijuokė atsiminus, kad jei jis čia pareis gyventi bus šiek tiek linksmiau gyventi.

Olė neklydo. Iš jų namų į gatvę išėjo Edmundas Šalkauskas su savo draugu.

Reiškia pas juos pareina gyventi tas jai biškį žinomas ir nežinomas asmuo. Kas jis dailas?... ką jis veikia... Hm... Ir Olė kaž kodėl nusijuokė...

Po keleto dienų Edmundas Šalkauskas apsigyveno pas ponus Fainus.

Praslinko porą dienų ir Edmundas dar nesutiko tos Olės, kuri gyvena su juo viename bute, apie kurią jam draugai jau buvo suspeję daug painformuoti ir kurios jis visai neatsiminė, nors ir žinojo, kad

buvo kartu lanke gimnazijoj. Vieną popietyje Edmundas parėjęs į namus nelikėtai susitikio koridoriuje Olė. Čia jie ir susipažino. (Bus Daugiau)

Laisva Tribiuna

Bedarbės Problema

Darbininkų vargai ir jų vadų taktika už darbininkų interesus kovojant. ADF. pirm. Wm. Green priešingas nedarbo apdraudai.

Bedarbės problema ne tik darbininkai, bet ir smulkųs pramonininkai susirūpinę. Kaip seniau, taip ir dabar bedarbės problema bando išspręsti, nes dėl bedarbių aršėja ekonominis krizis ir jis visiems yra kenksmingas, išskyrus stambaus biznio turčių luomą. Jung. Valstybėse Amerikoje ekonominiai kriziai — bedarbės, įvyksta kas šeši arba dešimt metų. Tokių krizių patankėjimas ir paretėjimas priklauso nuo šalies politiškos administracijos ir nuo to kaip šalies pramonė ir industrija funkcionuoja. Toki kriziai mūsų krašte rodos neišvengiami, tačiau yra tvirtinimų, kad jei būtų dedama pastangų, jei vyriausybė elgtasi taip kaip reikia, tai tie kriziai nebūtų tokie blogi. Tokių nuomonę patarėškė ekonomistai ir socialogai, taipgi liberališkų pažiūrų politikai.

Darbininkai daugiausia nukentčia.

Bedarbių laikais, darbininkai daugiausia nukentčia ir jiems tenka pabadauti. Bet nemažai tenka nukentėti ir smulkams biznio savininkams, ukininkams. Pramonininkai neparduoda tiek tavory, kiek jie gali parduoti normaliuose laikuose, nes bedarbių metu, darbininkai neturi galės pirkti, jie neturi pinigų. Gi tokiame atsitikime jie susilaiko nuo pirkimo įvairių produktų, jie valgo mažiau, dėvi mažiau drabužių, avalinių; iš to, yra aišku, jog biznio stimulus buna menkas. Ukininko gaminiams produktai nupinga, jis neišstengia išsiversti ir delto J. V. Amerikos ukininkai kas vieni metai vis daugiau skolų susilaukia; licitacijų ir mortgičių skaičius žymiai padidėja laike ekonominių — bedarbių laiku.

J. V. Amerika yra ne vieno krašto. Joje žmonių didesnis skaičius verčiasi industrijos ir pramonės šakose negu ukininkystėje, tad atsitikime bedarbės (kurias pagamina tam tikra klika spekuliacijų tikslais), gyvenimas pasidaro kritiškas visiems, išskyrus stambių bizniškų trustų, industrijos ir finansinių įstaigų magnatus, kurių interesai laike tokių krizių nenukentčia tiek daug ir tokių didelių turtų valdovai gali net kelis metus pakęsti ekonominį krizį. Bet darbininkai, smulkųs pramonininkai ir ukininkai negali.

Kiekvienas ekonomistas sako, kad butinai reikalinga pertvarkyti mūsų krašto socialę struktūrą. Gi, pertvarkymas gali buti keleriopais būdais ir metodoms. Tuli sako, kad išvengimui didelių blogumų laike bedarbių, kad nenubankrutintus pramonę, kad palaikius stimulą mūsų ekonominiame gyvenime, butinai reikia atsižvelgti į visų žmonių kliašas lygiai. Ypatinai reikia kreipti dėmę į darbininkų luomą, kuris yra didžiojoje ir nuo kurio gerbuvio priklauso visų

kitų žmonių luogų gerbuvis. Tuli ekonomistai sako, kad dabartinių techniškių tobulų sąlygų industrijoj ir pramonėje, darbininkai turi dirbti trumpesnes valandas ir tuo būdu padauginti darbų skaičių, taipgi, darbininkai privalo gauti geresnį atlyginimą už jų darbą produktų gamyboje, nes tik tokiu būdu jie galės turėti galią ir progą lygiai naudotis gaminamais produktais ir turėdami galę (kapitalo pakankamai) pirkti, jie sudarys didesnį markėtą gaminamiems produktams ir priduos stimulą naminiui rinkai. Ekonomistai šioje srityje mato pastovumą ekonominės lygsvaros ir gerbuvių visų kliašų žmonėms.

Bet kadangi tokioms reformoms priešinasi kapitalo magnatai, kadangi turčių luomas yra priešakyje velstybės vairo, tokių reformų negalima tikėtis. Aišku, kad kapitalo magnatai, kurie kontroliuoja valstybės gamtos turtų šaltinius, anglies kasyklas, geležinkelius, šviesos ir pajėgos, susisekimo ir visokias kitokias įmones kuriomis naudojasi visuomenė, tie žmonės, įvestino savo kapitalą į tokius biznius ne tam, kad davus visuomenei patarnavimą ir gavus menką nuosimtį lobio, jie yra tame bizny su tikslu, kad eksploatavus visuomenę ir kad išinvestuoto kapitalo tame bizny gaus kuodidžiausius pelnus. Delto jie nuolatos ir yra valstybės vairo valdovais ir per kontroliavimą valstybės vairą jie apsaugoja savo interesus, eksploatuoja visuomenę ir niekad istorijos jie nėra sutikę su tokiomis sąlygois, kurias dabar tuli ekonomistai aiškina. Jų tikslu buvo ir tebėra eksploatuoti visuomenę, ypatingai darbininkus. Tokioms sąlygoms, įsant, bedarbių problema tikinama, jos išsprędimu ne tik federalė vyriausybė bet ir atskirų valstybių (States) vyriausybės nesirupina.

Bet darbininkai ką nors turi daryti.

Europos kulturingose šalyse kur darbininkai yra labiau susipratę ir ten, kur jų vadaai yra agresingi ir nuosirdūs, tokių šalių darbininkų likimas ekonominių krizių laiku yra geresni negu mūsų Amerikoje. Anglijoj, Vokietijoj, Skandinavų šalyse, Anglijos kolonijose, ypatingai Australijoj darbininkai yra tiek galingi, kad jų balsą girdi jų vyriausybės. Gi tulose šalyse darbininkų partijos sudaro vyriausybės. Pavyzdin; dabar Anglijoj ir Vokietijoj, tų šalių darbininkai turi pravedę socialių reformų įstatymus, kuriais jiems yra gvarantuojama senatvėje pensija, kuomet toki darbininkai lėka be globos. Bedarbių laiku, vyriausybės palaikomi Darbo biurai parupina darbus, gi tie darbininkai, kuriems negalima parupinti darbus, gauna iš vadinamų nedarbo apdraudų fondų (unemployment insurance) pašalpas ligi jiems surandamas darbas.

Tokiame šalyse darbininkai netampa elgėtomis, nebuna iš butų metami laukan ir nekenčia bado kaip tai yra su Amerikos darbininkais bedarbių laiku. Vyriausybės kontroliuoja perteklių darbininkų ir per valstybinius Darbo Biurus stengiasi visus darbininkus aprūpinti darbu. Gi į nedarbo apdraudų fondus kapitalas gaunamas tiesioginėms taxoms (paduotkalis) pajamant po kelis procentus nuo tų žmo-

nių metinio pelno, kurie turi tokio pelno dides, jeigas, prie to iš valstybės budžieto skiriamas, nuosimtis į tokius fondus. Bet pas mus Amerikoje tokių reformų nėra, vienok jos reikalingos butinai.

ADF. viršininkų pažiūros linkui nedarbo apdraudų klausimo.

Amerikos darbininkai yra pusėtiniškai gerai suorganizavę, yra suvirš keli milijonai organizuotų darbininkų priklausančių Amerikos Darbo Federacijoj. Tačiau Amerikos darbininkai kol kas neatsiekė to, ką pasiekė kitų kulturingų šalių darbininkai. Amerikos Darbo Federacijos vadai, reikia pasakyti, ligi šiol dar nesugebėjo parodyti tiek nuosirdumo ir praktiško veikimo idant pastačius šios šalies darbininkus į nepriklausomą stadiją, tai apgalėtinas dalykas, tačiau yra faktas, kad tie milijonai Amerikos darbininkų, kaip buvo taip ir yra beveik tokiais pat vergais eksplotatorių delto, kad neturi sąžiningų vadų, tokių kokius turi kitų šalių darbininkai.

Dabartiniu bedarbių laiku milijonai darbininkų gyvena be darbo ir pusbadžiai kenčia skurdą. Yra labai daug, kurie badu mirty, jeigu negautų pašalpos iš miestų savivaldybių arba labdaringų organizacijų. Tačiau miestų savivaldybių fondai jau tušti, labdaringų organizacijų iždai

tuštinasi, valstyjų fondai baigiasi išsisemti ir jei bedarbė pasitęstų dar metų laiko, klaušimas kyla, ką darys alkanų minios? Dabar jau eina riaušės, bet kas bus ateityje, kuomet tie visi bedarbiai pabaigsis visus savo pinigus, kuriuos yra sutaupe? Aišku, kad šis krizis prie gero šalį neveda. Tačiau ADF. viršininkai su ramia sąžine žiuri į darbininkų kritišką padėtį Amerikoje.

Kadangi darbdaviai nesutinka sumažinti darbo valandas ir padauginti darbų skaičių, tad ekonomistai ir tulų valstyjų gubernatoriai, tuli J. V. Amerikos senatoriai pradėję propaguoti priverstiną nedarbo, apdraudus įvedimų reformas — įstatymus. Bet kapitalistai yra priešingi ir šiems įstatymams. Buvo manyta, kad dabartinė ADF. konvencijoj bus padaryta reikalavimas ir spaudimas į vyriausybės sferas tokias reformas pravesti, tačiau, reikia stebėtis matant ADF. pirmininko p. William Green ir jo pagalbininką Matthew Woll ir kitus priešingais tokiai reformai! Sako buk tokia reforma nepagerins darbininkų likimo. Tačiau jei yra praktiška ir naudinga tokios reformos Anglijoj ir kitose šalyse, tai kodėl nepraktiška gali buti J. V. Amerikoje? Jei taip yra nusiustatę ADF. centro valdyba, vadai Amerikos darbininkų, tai ko reikia tikėtis? Iš kur gali darbininkai gauti paramą

Jei kritiškame padėjime. Jėgu darbininkų vadai sako, kad tokių reformų nereikia, jei to reikalauja kapitalistai, tai aišku, kad nebus nieko daroma bedarbėje darbininkams pagalbėti.

Gi tuo kartu darbininkai bado šmėklą matydami, nerimauja, ieško darbų, važiuoja iš vietos į vietą, kaštuojasi, jų sątaupinti skatikai kaip pavasario sniegas tirpsta. Tokiame krizių periode gerai pasi-piniginauja Darbo Agenturos, jos plėšia darbininkus paimdamos po du ir daugiau doleriu už pažadėjimą surasti jiems darbus, eksplotaciją ant darbininkų visu tempu ir gerais ir blogais laikais yra J. V. Amerikoje.

Neseniai senatorius Wagner (N. Y. valst.) įnešė bilių į senatą kuriuomi jis reikalauja vyriausybę sykį ant visados išspręsti bedarbės problemą ir apsaugoti darbininkus nuo eksplotacijos per Darbo Agenturas. Jo projekte reikalaujama idant prie Darbo Departamento būtų įsteigta skyrius, kuris rūpintus visose J. Valtijose steigti ir užlaikyti Darbo biuras, kurie kontroliuotų darbininkų perteklių ir stengtųsi jiems darbus parupinti. Tas projektas be abejonės supsenato Komisijos staliuosen. Iš to yra aišku, kiek dedama pastangų iš vyriausybės ir iš ADF. viršininkų išsprędimui bedarbės problemos Amerikoje. V. M. Č-kas.

Sandaros Spaustuve Atlieka

Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias biznieriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitucijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirkutes ir t. t.

Didžiausius pagarsinimus, knygutes, programus, pranešimus bei pakvietimus (invitation cards) ir kitus spausdinius.

Ypatiną dėmę kreipiame į užsakymus iš kitų kolonijų.

Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

SANDARA

3236 South Halsted Street, Chicago, Ill. Telephone Calumet 3277

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly

Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America

3236 South Halsted Street
Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES

\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th 1928, at the Post
Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879

Ši spauda yra savarakiškas laikraštis leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Ame-
rikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telefonas: Calumet 3277.

Užsakyto kaina

\$2.00

Užsakyto metams

\$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.
Vyriausia šalis valdžia ir suverenitas yra pati tauta, išreiškianti
savo valią, slapti ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnamečių gy-
ventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvos Tautos sostinė ir tautinio
bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinis besialikis švietimas ir mokslo bei kultūros kėlimas tarpe
Lietuvos ir išėjusių lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išsivijios
Jungtinės Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veiksmai įgyvendinti Lietuvoje ir visoje tautoje
placiusius demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir at-
skrymas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių išikimybė Kon-
stitucijai.

Atsižvelgiant į tautų ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kar-
tą — jaunuomenę, išaukšti svicai, apsviestą ir tautiškai susipratusia.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais —
Mes be Vilniaus nenurimsim.

BLOGI LAIKAI.

Šiandiena Suvienytose Valstijose jaučiama blogi laikai. Žmonių burių vaikščioja be darbo, išalkę ir apiplyšę. Daugybė jau liko be jokios pastogės. Jų pačios ir vaikai apiplyšę, nuskurę.

O kurie dar ir šiek tiek dirba, bet ir tiems yra skurdu, nes turi drebėdamai dirbti ir žemiausiais vergais kapitalo buti. Nes jeigu tik darbdavys supyks, tai busi paleistas ir kito darbo negausi — reiškia prisieis badauti.

Kuomet dirbtuvių darbininkai nedirba arba mažai dirba, tai smulkusis biznis taip pat skaudžiai nukentčia. Biznierių taip-pat susispaudę laikosi ir atydziai tēmia, kada tie laikai pagerēs; kada darbininkas gaus algą ir atėjęs pasipirks ar tai valgio, ar tai drabužių, ar kitą gyvenimui reikalingą daiktą. Reiškia, visi laukiame geresnių laikų.

Bet tuom pačiu laiku mes kaltinam valdžią. Blogi laikai ateina nei pas vieną valdžią nesiklause. Tiesa, šalies gerbuvys priklauso nuo to, kaip ta šalis tvarkosi. Bet Suvienytų Valstijų valdžia jau yra nusistovėjus ir pasikeitimas vieno ar kito asmens mažai ką reiškia. Vienas dalykas už ką valdžią reikia kaltinti, tai kad lig šiol mažai rupinosi teikimui bedarbiams pagelbos, kuomet mes matome kitose šalyse valdžios turi visai kitokią akciją bedarbių klausime.

Šiandiena blogi laikai nevien Amerikoje. Ir jeigu mes pavartysime laikraščius, tai pamatysim, kad kitose šalyse bedarbė apsiereiskė daug anksčiau negu Suvienytose Valstijose. Mes rašėm apie milijonus bedarbių Vokietijoje, Anglijoje, Francijoje ir kitose šalyse, kuomet pas mus dar buvo darbų pakankamai. Reiškia, kad kuomet kitose šalyse apsiereiskė bedarbė, tai Suvienytose Valstijose, kaipo industrijos šalis, negalėjo išsigelbėti iš bedarbės. Nes mes nerasime net ir didžiausio darbininkų i. naudotojaus, kuris turėdamas užsakymus, ant kurių galėtų padaryti pelno, juos atsakyti ir atleisti darbininkus.

Cia ir prisieina kaltinti ne vien darbdavius, bet ir darbininkų vadus, kurie matė, kad kitose šalyse plečiasi bedarbė ir ta vilnis atbanguos ir į Suvienytas Valstijas ir jau reikėjo prie to rengtis. Reikalauti iš valdžios apsaugos, kad bedarbės metų nereikėtų darbininkams badauti ir šalti gatvėse. Bet darbininkų unijų vadai, gaudami geras algas sau ramiai sėdėjo ir lukė tikėdamiesi Hooverio "prosperity."

Sialaikinė bedarbė, kaip ir keletas praecityje blogi laikų bus darbininkams ir jų vadams gera lekcija ir gal daugiau rupinsis darbininkų reikalais. Kuomet ponai Hooveriai, Smithai ar koki Johnsonai prašys darbininkų balsų, tai darbininkų vadai ir patys darbininkai turėtų pareikalauti, kad būtų išleistas įstatymas, kuris apsaugotų darbininkus ištikus bedarbėi.

Šių laikų bedarbės krizis bandomas išrišti. Vašingtono valdžia griebėsi drastiskų priemonių sumažinimui arba visai prašalinimui bedarbės. Paskutinės žinios rodo, kad valdžia tuojau duos darbą del trijų ir pusės milijonų darbininkų. Taigi, jeigu tas išsipildys, tai bedarbės krizis bus prašalintas.

Bet tuom pačiu laiku darbininkai turėtų statyti reikalavimus, kad jie būtų apsaugoti nuo bedarbės ir atcityje.

Spaudos Apžvalga

DR. J. ŠLIUPIUI GRĖSIA SUNKIŲJŲ DARBŲ KALĖJIMAS

Visgi galų gale klerikalai rengiasi plačiai žinomą laisvos minties platinimą, Dr. Joną Šliupą pasiūsti į sunkiųjų darbų kalėjimą. Štai kokią žinią paduoda "Lietuvos Žinios" apie klerikalų užmačias: "Ateinanti pirmadienį, spalio 6 dieną Šiaulių Apygardos teisme bus sprendžiamą dr. Šliupo byla. Jis yra kaltinamas parašęs knygą "Tikri ir netikri sventieji," kurioje esą niekinamas ir išjuokiamas katalikų tikėjimas. Bylą išskėlė ir knygą konfiskavo Valstybės gnejas.

Ekspertais pakviesti kun. Česnyš ir Totoraitis. Dr. Šliupas kaltinamas formuluojamas remiantis 73 str. ir už tai grėšia sunkiųjų darbų kalėjimas.

Dr. Šliupas savo gynybą nori pasikviesti prof. A. Volde-
marą iš Platelių."

Reiškia senatvėje Dr. Šliupui grėšia sunkiųjų darbų kalėjimas. Ar klerikalams tas pasiseks, ateitis parodys.

KAS VALDO KLAIPĖDĄ.

Lietuviai nuštojo to, kas jiems priklauso; vokiečiai gauna perdaug, tik todėl, kad lietuviai nusileidžia. Štai ką "L. Z." sako tame klausime:

Nagrinėdami mūsų delegacijos Zenevoj nusileidimo esmę, mes nurodėme j tai, kad jis prieštarauja Klaipėdos Konvencijai, butent — jis su-
eikia Vokietijai niekur nenu-

statytą pagrindą kištis į kaimyninės valstybės vidaus reikalus. Bet to maža. Šis nusileidimas visiškai iškraipo Klaipėdos autonomijos dėsnius ir tuo būdu ardo visą Klaipėdos krašto tvarką.

Konvencijos nuostatais Klaipėdos krašto autonomija yra prižiurima vien tik Lietuvos valstybės suverene galia. Jei kitos pasirašiusios valstybės, turi abejonų del Lietuvos vykdomosios priziūros teisės, jos gali einant konvencija atsisauskiti T. S. Tarybos tarpininkavio marba Hagos Tribuno-
lo sprendimo. Tačiau jos jokiu atveju negali davinėti Lietuvos vyriausybei nurodyti arba tiesiog reikšti reikalavimų del Lietuvos vyriausybės priežiūros vykdymo. Ir tas yra visai suprantamas, nes Klaipėdos kraštas nebėra signaturinių valstybių kondoski-
niumu, kuriuo jis buvo iki konvencijos pasirašymo, o integru-
rėlė Lietuvos Respublikos dalis.

Kas gi dabar pasirodo? Vokietija kuri Varsalės sutartimi iškilmingai išsižadėjo Klaipėdos krašto sąjungininkų naudai, kuri 1923 m. Klaipėdos kraštui sukilus, pareiškė savo pilną nesuinteresavimą Klaipėdos likimu, kuri, konvenciją sudarant, nebuvo net traukta jos garantų eilesna, — Vokietija gauna jai nepri-
derančios teisės kištis į Klaipėdos reikalus, kitaip vidaus Lietuvos reikalus ir nurodinėti, kaip reikia elgtis, vykdam krašto autonomijos priežiūrą, žodžių — dalyvauti Klaipėdos krašto valdyme.

V. M. Čekanauskas.

MUSŲ PAČIŲ REIKALAI

Mūsų pareigos del labo organizacijos.

"Sandaros" num. 41-me redakcijos straipsnyje užvardytame: "Mūsų pačių reikalai," tapo pakeltas svarbus klausimas. Nors jame nepažymima arba neišvardinama mūsų reikalai, tačiau kiekvienam mums Sandariečiams jie gerai žinomi ir nebereikalingas jų pažymėjimas. Kuris tik iš mūsų pastebėjome tą redakto-
riaus pastaba, jei jį mes įvertinsime, jei nuolatosis savo omeny turėsime tą priminimą, tai bus ir išvada tos rupesties.

Bet dėja ne kiekvienam iš mūsų lygiai suprantami ir yra svarbus "mūsų pačių reikalai," t. y. ALTS. organizacijos reikalai kaip jie yra svarbus ir suprantamas tiems žmonėms kurie stovi prie organizacijos vairo. Vienok jei bent žymi dalė ALTS. organizacijos aarių atkreiptume savo dėmę į ALTS. reikalus, tokiame atsitikime mūsų rupestis gale-
tų būti išdavi atkingo veikimo ir gerų rezultatų labai organizacijos ir abelnai labai ietuvystės Amerikoje.

Dabar laikas susidomėti.

ALTS. Pirmininkas Dr. Zimontas atsisauskia į mus ir ragina mus pagal išgalę imtis tautinio ir kultūrinio darbo; jis nurodo, kad ALTS. centro valdyba deleguodama ALTS. centro Sekretorių p. A. Žuką su maršrutu per lietuvių kolonijas, iš savo pusės kooperuoja, duoda kiekvienai kuopai progą parengti organiza-

siams kuopų nariams asmeniškai susitikti ir pasitarti su ALTS. organizacijos administratyvių ir organizatyvių reikalų vedėja viršausiu viršaičiu p. Zuku. Šią progą mes privalome išnaudoti. Mūsų pareiga kur tik gaita parengti p. Zukui prakalbas arba susirinkimus, kuriuose bendrai būtų apsvarstyta mūsų pačių reikalai," geriau pasakius, Amerikos lietuvių visuomenės reikalai.

Artinantis žiemos sezonui, artinasi progą mūsų veikimui išjudinti. Dabargi, mes privalome iš savo pusės kooperuoti su centru, ypatingai laike p. Zuko maršruto. Taipgi, kiekviena kuopa rodos lengvai gali parengti bent vieną gerą pramogą žiemos sezono laike del labo organizacijos, iš tokių pramogų bus nauda centrui ir kuopoms, tuo būdu bus išjudintas gyvumas mūsų organizacijos.

Reikalingas kontaktas tarpe kuopų ir centro kooperavimui.

Kaip tik p. Zuko maršrutas ir teikia mums kontaktą su mūsų centru, jis gyvu žodžiu galės pateikti pranešimus iš centro valdybos veikimo ir pafinarmuos kuopų narius kaip ir ką veikti idant tuo veikimu būtų suteikiama moralė ir materialė nauda organizacijai. Todėl iš mūsų pusės yra pareiga tinkamai prisirengti ir išnaudoti progą p. Zuko maršruto. Man rodos, kad kur galima rengime jam prakalbas, susirinkimus draugiskus pakviessdami į juos savo kolonijos geros valios lietuvių ir bendrą pasitarimą ir artimesnį susipažinimą.

"Sandara" mums brangi.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara per savo šešioliką me-

ty gyvavimą yra labai daug nuveikęs del liet. labo Amerikoje ir dar gali daugiau nuveikti jei mes visi iš širdies rimtai domėsime del savo tautiniais reikalais ir per ALTS. organizaciją juos į gyvenimą vykduosime. ALTS. išlaikė save ant tiesaus kelio, nenukrypus nei į kairę nei į dešinę, tiesiu tautinės ir demokratinės idealogijos keliu žengia neatbodama visų komplikacijų ir net ataku iš kraštutinių elementų, todėl ALTS. yra brangi kiekvienam lietuviui kuris suprantą jos siekius ir principus, kurią įvertina jos nesvyruojančią taktiką. Kuomet kitose lietuvi organizacijose vyrauja nesuiprūdimai, savitarpiškova jų narių tarpe; ALTS. organizacijos nariuose gyvuoją solidarumas. Tiesa, ALTS. organizacijos yra stoka aktingo veikimo, letargas viepa-
tauja daugelyje ALTS. kuopų. Todėl, draugai Sandariečiai privalome pasirūpinti idant veikime parodžius daugiau aktingumo, dabar gi yra kaip tik laikas, kuomet mes laukiame savo organizacijos žmogaus kurio rankose yra vadžios mūsų organizacijos, su-
tikime p. Žuką šauniai ir išnaudokime jo maršrutą del organizacijos labo kooperuodami su juomi bendrame veikime, padarykite vaju platinimui "Sandarą," gavimui naujų narių ir kas svarbiausia, tai duokime galimybę g. p. Zukui išaiškinti ALTS. organizacijos tikslus, principus lietuvių masėms per jam rengiamas prakalbas, susirinkimus ir bankietus jo priėmimui.

ALT. Sandara ligi šiol buvo sargyboje lietuviybės ir demokratybės idealų, o kadangi mums yra svarbiausiu dienos klausimu lietuviystės palaikymas Amerikoje kuolgiausius metus, kadangi mes gyvendami šioje šalyje pamėgome demokratine tvarką visuomenės reikaluose, ypatingai valstybės santvarkoje, todėl brangindami šiuos ir kitus kilnius idealus ir principus, dirbdami A. L. T. Sandaros organizacijoje ir per ją platindami tas idėjas mes valiosime pasiekti užbricetus savo ir mūsų tautos tikslus. Bet budėkime!... Buki-me veiklus, pašveskim bent mažą dalelę savo liuoslaikimo del organizacijos labo, ypatingai, del jos augimo nariais ir turtu. Tam gi tikslui yra dabartinis p. Zuko maršrutas arba centro valdybos kooperavimas su mumis.

Šale to, anot g. ALTS. Pirmininko Dr. Zimonto, dirbdami savo organizacijos labui ir mūsų tautiniais interesams, nepamirškime Vilniaus krašto lietuvių po lenkų jungu, kooperuokime su Liet. Pol. Izdu kuris bendrai su ALTS. organizacijos centru veikia del Vilnijos lietuvių labo. Mūsų svarbiausias tikslais buvo, yra ir bus: Amerikos lietuvių tautinis suipratimas, solidarumas ir demokratybės principų platinimas lietuvių visuomenėi, tad lai šie tikslai bus mūsų MOTO atities visuose mūsų tautiškuose ir kultūriškuose darbuose, taipgi ir Vilniaus lietuvių rėnimo ir Vilniaus vadavimo reikaluose.

Šale to, anot g. ALTS. Pirmininko Dr. Zimonto, dirbdami savo organizacijos labui ir mūsų tautiniais interesams, nepamirškime Vilniaus krašto lietuvių po lenkų jungu, kooperuokime su Liet. Pol. Izdu kuris bendrai su ALTS. organizacijos centru veikia del Vilnijos lietuvių labo. Mūsų svarbiausias tikslais buvo, yra ir bus: Amerikos lietuvių tautinis suipratimas, solidarumas ir demokratybės principų platinimas lietuvių visuomenėi, tad lai šie tikslai bus mūsų MOTO atities visuose mūsų tautiškuose ir kultūriškuose darbuose, taipgi ir Vilniaus lietuvių rėnimo ir Vilniaus vadavimo reikaluose.

Šale to, anot g. ALTS. Pirmininko Dr. Zimonto, dirbdami savo organizacijos labui ir mūsų tautiniais interesams, nepamirškime Vilniaus krašto lietuvių po lenkų jungu, kooperuokime su Liet. Pol. Izdu kuris bendrai su ALTS. organizacijos centru veikia del Vilnijos lietuvių labo. Mūsų svarbiausias tikslais buvo, yra ir bus: Amerikos lietuvių tautinis suipratimas, solidarumas ir demokratybės principų platinimas lietuvių visuomenėi, tad lai šie tikslai bus mūsų MOTO atities visuose mūsų tautiškuose ir kultūriškuose darbuose, taipgi ir Vilniaus lietuvių rėnimo ir Vilniaus vadavimo reikaluose.

Šale to, anot g. ALTS. Pirmininko Dr. Zimonto, dirbdami savo organizacijos labui ir mūsų tautiniais interesams, nepamirškime Vilniaus krašto lietuvių po lenkų jungu, kooperuokime su Liet. Pol. Izdu kuris bendrai su ALTS. organizacijos centru veikia del Vilnijos lietuvių labo. Mūsų svarbiausias tikslais buvo, yra ir bus: Amerikos lietuvių tautinis suipratimas, solidarumas ir demokratybės principų platinimas lietuvių visuomenėi, tad lai šie tikslai bus mūsų MOTO atities visuose mūsų tautiškuose ir kultūriškuose darbuose, taipgi ir Vilniaus lietuvių rėnimo ir Vilniaus vadavimo reikaluose.

PATYS MUŠA, PATYS REKIA.

Atsakymas "Naujienu" kritikams.

Trečiadieny, spalio 22 d. "Naujienuose" tilpo ilgas dviejų spalų straipsnis "Vilniaus Vadavimo Komiteto reikalai," kuriame grynai politinės propagandos išrovakimais prira-

soma tiek nesąmonių, kad užinterijuotam asmeniui sunku išlaikyti neatsakius. Jau ne pirmą kartą "Naujienuose" tilpsta panašios rūšies insinuacijos, nors jų vedėjai gerai žino ir supranta, kad ten nėra ne krislo teisybės.

Minėtam dviejų spalų straipsnyje bandoma įkasti ne tik atskiriems sandariečiams, bet ir visai Sandaros organizacijai. Straipsnio autorius p. Ju-
lius Svitra primėta sandariečiams, kad jie apsirgę partinio imperializmo (! M. V.) liga ir pradėję šiaušti prieš visą pasaulį, neleido Vilniaus Vadavimo Komitetui apvaikščioti pereitą Vasario 16 dieną ir vietoj to surengė savo koncertą.

Kaip ištikro buvo su Vasario 16 d.

Jau ir anksčiau buvo skelbiama per "Naujienuos" dvi-
likiav suvyta pasaka apie "Sandaros" kaltę ir prasižengimą, kad Vilniaus Vadavimo Komitetui neteko minėti Vasario 16 d. Lietuvių Auditorijoje. Ištikro gi, jeigu ieškoti tikrų kaltininkų, tai daugiausia jų rasime tarpe tų, kurie šiandien imasi teisųjų rōles. Toi prieš Vasario 16 dienos iškilmes, pas mane, atsilankė Vilniaus Vadavimo Komiteto izdininkas ir "Naujienu" redakcijos narys p. K. Baronas su dviem kitais ir pareiškė, kad Vilniaus Vadavimo Komitetas negalės rengti Vasario 16 dienos iškilmių, nes tą dieną "Naujienuos" rengia koncertą. Antras buvęs su p. K. Baronu asmuo pareiškė, jog su "Naujienuomis" V. V. K-tui sunku atlaikyti konkurenciją. Užgirdeš, kad Vasario 16 d. "Naujienuos" rengia savo koncertą aš aiskiai pasakiau tiems asmenim, jog su "Naujienuom" V. V. Komitetas ne kariaus ir joms, beabejo, užleis tą dieną. Jeigu kiti rengia, tai mums nėra išrovakavimo šokti jiem į akis. Kiek tas paliečia komitetą tai Vasario 16 d. klausimas buvo išspręstas.

Tik visai arti iškilmių. Lietuvių Auditorijos užveizda pareiškė, jog "Naujienuom" sve-tainės neišrendavo. Manydamis, jog "Naujienuos" kurios vis dar nieko priešingo pirmesniai pareiškimui komitetui nepranešė, rengs savo koncertą North Sidėj, mes jokių žingsnių rengimui iškilmių ne-
mēm ir taip dalykas užsibaigė. Jei "Naujienuos" vėliau permainė dieną ir nieko nepranešė V. V. K-tui, tai kame-
cia Sandaros ar kieno kito kaltė? Mano, kaipo sekretoriaus nusistatymas buvo ir yra kuomazžiausiai kišti į komitetą partinių ginčų, bet nelaime, tie, kurie komiteto veikime nėra nė piršto pakelę, randa lai-
lygų ar drąsos purvinti nekaltus asmenius ir veikėjus.

Toliau minėtam straipsny arogantiškai šaukiama: "Chicago lietuvių visuomenė turi teisės ir privalo reikalauti, kad Sandaros centro žmonės paaiškintų kokiais tikslais jie nusmaugė Vilniaus Vadavimo Komitetą." Prie šio pridėdami dar tokie retorikos perlai, kaip "išdavystė," "kiauliškumas," "pardavystė" ir tt.

Aš nesu Sandaros Centre. Tačiau aš aiskiai suprantu, kad Sandaros organizacija ir Vilniaus Vadavimo Komiteto reikalus tiek kišasi, kiek gerb. "Naujienu" vedėjai ir bendradarbiai į Kinijos revoliuciją.

Patys muša, patys šaukia.

Besiartinant Spalio 9 dienai daugelis vietinių veikėjų emė rupintis surengimu gedulingų sostinės užėmimo minėjimų. V. V. Komitetas turėjo savo

mitingą, nutarė rengti ir pas-
skyrė komisija. Jon buvo no-
minuota beveik pusė socialistų ir sutikta priimti visas jų sąlygas, bile tik prasidėtų darbas. Tačiau p. P. Grigaitis, prašomas kalbėti, atsisakė, o du komiteto nariai socialistai nesutiko imtis jokių darbų ir atsakomybės. Aš gerai atsimenu kalbėdamas su jais pa-
kartotinai prašiau, kad jie sutiktų įeiti į komisiją ir bendrai veikti, tačiau jie savo nusistatymu nepakeitė. Vienas net pareiškė: "Ir Grigaitis nesutiks su šaistais dalyvauti." Bet kur yra tie fašistai ir kodėl juos cia kišti, neisaiškino. Antras socialistų veikėjas dar aiskiau pareiškė: "Vien del Spalio 9 dienos V. V. Komiteto neapsimoka palaikyti." Pasitraukus socialistams, Spalio 9 dienos ikilmės vis dar buvo galima rengti. Vienok jos nebūtų turėjusios jau aiskiai anti-lenkiškos spalvos ir būtų tapusios vietinių sriovių ginčo objektu. Prieš ir po iškilmių "Naujienuos" būtų atakavusios renegejus, komitetą, publiką kadangi tas viskas atlikta be jų dalyvavimo. Tokį mūsų spėlojimą pateisino vėlesni įvykiai. Katalikai surengė gana skaitlingus apvaikščiōjimus, tačiau "Naujienuos" visgi rado progos pasiepti tą viską, nors žinoma, ne tiek kiek jie mums būtų padarę. Vietoj kad statyti pajukimui tai svarbų istorinį įvykį, mūsų įsitikinimu jį geriau praleisti patylyomis.

Užsiapuolimai ant Sandaros organizacijos, kad jį suardžiusi apvaikščiōjimą yra aiski ne-teisybė. Kaip minėjau, aš neturiu garbės buti Sandaros centro ar kokios kuopos valdybos nariu ir todėl advokatauti man nepriderėtų. Tačiau aš negaliu nepareikšti to fakto, jog kuomet socialistai ar jų pritarėjai atsukė Spalio 9 dienai nugarą, tai Sandariečių veikėjai šaukė šaukė, kad Vilniaus Dieną reikia surengti. Jeigu tas neįvyko, tai kaltę aš pasimu ant savės ir del to nesigailiu. "Naujienuos" dar pradžioj šių metų skelbė, jog "Vilniaus vadavimas atidėtas..." ir vėliau tik ieskojo progų patiems prie darbo nesidedant, mesti gelžgalį į mašiną, o kuomet jį suirs — versti kitiems atsakomybę.

Daleiskime, kad būtų rengtas Spalio 9 dienos apvaikščiōjimas. Kokių is to pasekmių galėjome tikėtis? Minėtam dienraščiui puolant atskirus komiteto narius ir sandariečių organizaciją, Spalio 9 d. greičiau būtų panaši lietuvių pijietinį karą negu sostinės vadavimą. Naujieniečiai atsisakė prisidėti nepastatę jokių są-
lygų ar reikalavimų, kuriuos visus butumēm, beabejo, prēmė. Spalio 9 diena, jiem buta visiškai nesvarbios. Bet kuomet mes nepasitikėdami vien savo spēkomis Spalio 9 dienos nepaminėjom, jį akies mirksniu naujieniečiams tapo begalo svarbi. Iš kur gi tas? Nesunku suprasti. Juk nemažai yra žmonių, kurie drumstame vandenyje žuvauna. Kitokio išaiškinimo, aš apgalvėtinai, negaliu rasti.

Kas del Vilniaus Vadavimo Komiteto grivimo dar peranksti kalbėti. Pastaruoju laiku visuomeniškam gyvenime mes įgyjom daug naujų patyrimų, kurie kaipo atskiram asmeniui, nors yra gana skaudus, bet komiteto istorijoj jie bus naudingi ne tik palaikymui, bet ir išplėtimui Vilniaus, mūsų sostinės vadavimo darbo.

M. Vaidyla, V. V. K-to Sekr.

Nauja Įdomi Knyga

Kadaigi šios knygos autorius Ladas Natkevičius yra plačiai žinomas Amerikos lietuviams, ypač Sandariečiams ir "Sandaros" skaitytojams, tai čia ir perspaudinam "Lietuvos Žiniuose" tilpusią recenziją:

Ladas Natkevičius, Paryžiaus Universiteto Doktoras, buvęs Steigiamojo Seimo narys. Lenkų-Lietuvių ginčas politikos ir teisių atžvilgiais. Veikalas prancūzų kalba. Už šį darbą Paryžiaus Teisų fakultete pripažinta aukščiausias laipsnis, veikalas palaikomas konkurso premijai gauti. Darbas yra pašvęstas Lietuvos sostinei. Įžangoj autorius pasisako, kodėl jis studijuoja Lenkų Lietuvių ginčo politikos ir teisių atžvilgiais. Jis ieško konflikto genezės ir ją randa tautinėje ir socialėje srityje. Autorius mini Lietuvos padėtį Vokiečių okupacijos metu. Valstybės tarybos darbuotė ir sako, kad aliantų pergalė išliuosavo Lietuvą iš Vokietijos vergovės, o tarybos veikimas iš Lenkų...

Taikos Konferencija neglžavo Lietuvos problemą. Autorius pateikia tyčia įdomios dokumentacijos iš tų laikų.

Autorius pažymi, kokios reikšmės Lietuvai turi priėmimas į Tautų Sąjungą. Baltijos valstybės tik tada buvo priimtos į Tautų Sąjungą, kai jos padarė taiką su Rusija. Lietuvos teritorialis statusas buvo nustatytas Maskvos sutartimi. Po šios sutarties Lietuva buvo priimta į Tautų Sąjungą ir tuomi aktu kaip narys, gavęs jos sienų (pakto 10 str.) su Vilnium, kaip sostine garantiją. Kaip padidėję parodė autorius pažymi, kad ši garantija yra duota ir Lenkijos Tautų Sąjungos nario.

P. Natkevičius mini Vokietijos poziciją Lietuvos Lenkijos ginče. Lietuvos santykius su Rusais, Anglijos politikos Lietuvių-Lenkų ginče ir Prancūzijos, kaip talkintojos rolę.

Autorius plačiai apsisako apie Tautų Sąjungos ginčą tarpininkavimo ir pabrėžia šios pastarosios bejėgiškumą prieš Zeligowskio pultus. Autoriaus nuomone, suverenumas ant Vilniaus krašto, juristo akimis Lenkija esanti ten tikta užraptorius. Faktinai nėra ir Vilniaus klausimo, o vien tikta tuos sienos nustatymo klausimas. Autorius mano, kad Lietuva perplačiai užsimoko, sutikdama be rezervų daryti plėbis-citą Vilniaus krašte.

Autorius išvardina Hymanso projekto pagrindinius pradus. Užvis kreipia dėmesio į Hymanso bilingizmą prjoektuojamoj federatyvėj Lietuvoj. Kaip žinoma, p. Hymans ir Kauno kantone norėjo įvesti lenkų kalbą. Autorius mano, kad pamatinė p. Hymanso klaida bus ta, kad jisai panorėjo priduoti tokios reikšmės lenkų kalbai Lietuvoj, kokia kad turi prancūzų kalba Flamanduose.

Federacija turinti išeiti ir iš vyriausybės pasiūlymas Lenkams pasiduoti Suvalkų sutar-

ties sulaužymo klausime šiam teismui. Lenkija nėra iki šiam laikui prisidėjus prie fakultatyvės klausulės ir atmeta Lietuvos pasiūlymus, pateikdama išsinejimo motyvus, kas absoliučiai nėra priimtina tarptautinėj teisėj.

Autorius mano, kad Lietuva turi galimumų kreiptis į Nuolatinį Tarptautinį Teismą, kad gauti šios aukštos įstaigos nuomonę del 87 Versailleso Taikos sutarties straipsnio interpretacijos ir dar gi patraukti tieson Ambasadorių Konferenciją, (Angliją, Prncuziją, Japoniją, Italiją) del 1923 metų kovo 15 d. akto arbitralumo, kuris yra priešingas nepriklausomybės respektavimo, garbės ir juridinės valstybių lygybės pripripams. Pats savaime suprantama, kad Suvalkų sutarties sulaužymo realitetas visuo-met laukia progos, kad jis būtų iškeltas prieš Nuolatinį Tarptautinį Teismą.

Autorius mini Tautų Sąjungos konsultatyvės susisiekimo ir trafizito komisijos darbus. Jis yra didelis pesimistas del komisijos darbų, nes faktinai ekonominės problemos esą subardinuotos politinėms.

Komisijos intervencija nėra imanoma ten, kur tarptautinė tvarka nesanti realizuota. Pagalios autorius pastebi Lenkų-Lietuvių ginčo reperkusijas į Baltijos valstybių politiką. Lenkijos intrigos Pabaltijos valstybių reikaluos buvusi vyriausia priežastis Baltijos valstybių Sąjungos nepasisekinčj. Lenkų-Lietuvių ginčo išsprendimas smarkiai paveiktų į interbaltinę politiką. Bet kur klausimo išrišimas?

Teisė atžvilgiu tegali būti vienas atsakymas — reikia grįžti į legalią padėtį. Politikos atžvilgiu autorius numato du kelius: 1. Taikos būdas. Vilnius tampa Rytų Lokarno centru. Ten gali būti organizuojamas tranzitorinis režimas. Autorius mano, kad Lenkijos gyvosios pajėgos dar nėra iėjį į reguliarizavimo fazę.

2. Laisvas įvykių vystymosi.. kuris veda prie konflikto su Lenkija ar ti iš Vokietijos ar tai iš Lietuvos pusės.

Ar šokiū ar tokiu budu smurto aktas turi būti išlygintas. Jis buvo nelaimingas Lietuvai, ypač Lenkijai Tautų Są-gai ir visam pasauliui.

Priduotuose trylika dokumentų, plati bibliografija (apie 200 veikalų).

Petersburg. Romanas. Schalom Asch. Paul Zsolnay Verlag, Wien IV, Prinz Eugenstrass 30. 446 pusk. 1929 m. Autorizuotas Siegfried Schmitz vertimas.

Tas baigtas romanas yra kaip ir pradžia trijų romanų: "Petersburg," "Warschau," "Moskau," rusiška rašytų ir iš rusiško gyvenimo.

Vokiečių kritikas sako, kad ši knyga jeigu nebutų savotiškame leidyklos viršelyje ir jeigu nebutų ant jos pažymėti leidimo metai, būtų galima manyti, jog tai romanas iš pra-

ganizavimo pastangas. Pradedant nuo 1931 metų, kai jau ir atskirų Butų finansai sustiprės, — Vaizbos Butų valdybos malonės prisidėt prie Ek. Centro finansavimo skirdami tam tikrą nuosimtį nuo metinių nario mokesnio įplaukų.

Kas del Vaizbos Buto narių metinio mokesnio, tai Ek. Centras manė, kad tai yra pačių Vaizbos Butų reikalas; tačiau manė, kad metinis Vaizbos Butų narių mokesnis neturėtų būti mažesnis negu 1 doleris ir didesnis negu 10 dol. Ek. Centras betgi visiems Vaizbos Butams siulo eiti prie vienodo mokesnio.

A. L. Ek. Centras, kaip Vaizbos Butų sąjungos valdyba, gėidžia ir prašo visus įvairuose miestuose gyvenančius visuomenės veikėjus nieko nelaukiant paimti iniciatyvą ir susirinkus burin įkurti vietos Vaizbos Butus, kur tokių dar nebuvo, ir pradėti tvarkingą žinių rinkimą artimiausioje apylinkėje apie lietuvių skaitlių ir jų ekonominį stovį. Tuose štatuose, kaip Wisconsin, Missouri, Nebraska, California, West Virginia, Rhode Island, Maine, — kur Vaizbos Butų visai dar nėra ypatingai yra laukiama vietos veikėjų sukurtimas. Tokie dideli šatai, kaip New York ir Pennsylvania, kuris ne be pagrindo kartais yra vadinamas "lietuviškiausias štatas," turi didelį miestų su skaitlingu lietuvių elementu, kur dar del V. Butų idėjos nieko nepadaryta. Vis tai yra artimos ateities uždaviniai ir kiekvieno asmens talka bus V. Butų vadovybės aukštai ir draugiškai įvertinama.

Ek. Centras tuo tarpu yra nusistatęs — nesuintinėti iš Centro jokio organizatoriaus, nes tiki, kad kiekvienam štate atsisiras savo organizatoriai, kurie žinodami vietos reikalus turės didesnio pasisekimo.

Ek. Centras tuo tarpu yra nusistatęs — nesuintinėti iš Centro jokio organizatoriaus, nes tiki, kad kiekvienam štate atsisiras savo organizatoriai, kurie žinodami vietos reikalus turės didesnio pasisekimo.

Nusistatymas del Vilniaus vadavimo akcijos. Buvo vienbalsiai priimta tokia rezolucija: "Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras, eidamas grynais ekonomiais sumetimais, ypač turėdamas galvoje, kad Vilnijos lietuviams yra reikalinga materialė parama, kad užsitęsęs Vilniaus klausimo išsprendimas reikalauja daugelio materialų aukų, ir kad dabar lenkų užimtas Vilniaus-Suvalkų-Gardino kraštas sudaro drauge su visa Nepriklausomąja Lietuva bei Klaipėdos Kraštu vieną naturalį ir neperskiriamą ekonominę vienetą Nemuno upyne etnografinės Lietuvos ribose, — sveikina Amerikos Lietuvių visuomenės, sąryšy su Vytauto Didžiojo 500 metų sukaktuvėmis, dar rimtesnį susirupinimą del rytinių Lietuvos žemių likimo, ir užgria plačios visuomenės mastu daromas pastangas įkurti vieną ir galingą Amerikos Lietuvių Vilniui Vaduoti Sąjungą."

Ši rezolucija priimta tam, kad visuomenė žinotų Amerikos Lietuvių Ek. Centro ir Vaizbos Butų nusistatymą del Vilniaus klausimo reikšmės Lietuvos ekonomikoje. Politinė Vilniaus klausimo pusė, suprantama, nėra šios organizacijos veikimo objektas.

Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras. Laikinas adresas: 15 Park Row, Room 538, New York City.

Iš Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro

Pirmasis Posėdis.

Pirmasis A. L. Ek. Centro po ekonominės konferencijos posėdis įvyko New Yorke 23 d. rugsėjo ir užsibaigė 24 d. rugsėjo. Apsvarstyta daug svarbių klausimų dalyvaujant penkiems (quorum) Ek. Centro nariams ir keliems New Yorke ir Newarko Vaizbos Butų nariams. Iš Connecticut valstijos atvyko net iščia delegacija. Pirmininkavo Dr. Pranas Puskunigis. Posėdy teikėsi dalyvauti Lietuvos Generalinis Konsulas ir Vice Konsulas.

Buvo laukta p. J. P. Varkalė sugrįžtant iš Lietuvos, bet gauta žinia, kad jis dar tulum laikui Lietuvoje likęs.

Posėdžio protokolas (užrašai) bus Vaizbos Butų valdybom pasiūstas del susipažinimo, svarbesni nutarimai bus paskelbti spaudoje.

Del Ek. Centro Organo.

Ek. Centras savo teisėtame posėdy 23 d. rugsėjo svarstė spaudos organo pasirinkimo klausęs Dr. Puskunigio pranešimą, nutarė, kad Ek. Centru ir Vaizbos Butams bent tuo tarpu jokio atskiro organo nereikia ir kad Vaizbos Butai ir Ek. Centras pasirenka savo organu visą Amerikos Lietuvių esamą spaudą.

Del svečiavimosi (turizmo) Lietuvoje.

Posėdy buvo išklaulytas p. A. S. Trečiokio, Ek. C. nario r kitų šių vasarą atsilankiusių Lietuvoje pranešimai.

Ek. Centras nusistatė, kad turizmo reikalai turi būti Vaizbos Butams kaip vienas svarbesniųjų ir nuolatinių uždavinių. Vaizbos Butai sustiprėję savo štatuose; galės ir skaitys savo garbės pareigą kas vasarą suorganizuoti čia Amerikoje gimusio jaunimo ekskursijas į Lietuvą — tuomi atlikdami didelį kulturinį tautos darbą.

Ek. Centras šiame darbe žada koperuoti su atatinkamomis organizacijomis Lietuvoje ir su A. L. laivakorėjų agentų draugija Amerikoje.

Ek. Centro Finansai.

Ek. Centras yra išrinktas per Vaizbos Butus ir pastatytas veikti Vaizbos Butų idėjos naudai. Todel Ek. Centras, turėdamas daug pareigų ir darbų — turės ir išlaidų ir tikisi, kad Vaizbos Butai pasirupins Ek. Centro darbus finansuoti. Tačiau šioms metams užbaigti, nors Ek. Centras turi įvairių smulkų išlaidų, yra nusistatęs jokios finansinės paramos iš Vaizbos Butų nereikalauti, nebent Vaizbos Butai patys pasiulytų arba atsirasitų mecenatai, kurie paremtų V. Butų or-

eių kartų, maždaug toks, kokius ražydavo Zola. Dabar tas vardas pabrėžia kurinio vertę. Kiti šios rūšies kuriniai esą šio šešelyje. Skaitytojas jaučia rašytojo parodytą ir išaiškintą tikrumą. bet musų dienose visa atrodo ne tikra, kaip ir drapanos ir raiškandai i ano laikotarpio. Atvadutiejį žmonės taip gyvenė no ir tokius jausmus turėjo. Rašytojas tikrai tai nupiešė, nes kiekvieno laikotarpio pergyventojai dar taip besijaučia, kaip tuomet. Čia kalbama apie netikros klasikos laikų visose srityse. Lięka tik neaišku, ar rašytojas išaiškintas aplinkybes ir žmones aprašė tikriausius ar vaizduojamusius, taip pat ar jis pats dalyvauja.

NORINTIEJI SUSITUOKTI, PRISILAIKO VEIKIANČIŲ JU ISTATYMU

Prieš kurį laiką Vokietijos Pasiuntinybė Lietuvoj, pranešė, kad iš gyvenančių užsienyje musų piliečių, norinčių susituokti, vietos įstaigos reikalauja pristatyti liudijimą, kad einant Lietuvos įstatymais jiems nėra kliučių susituokti. Tokie liudijimai Lietuvoje duodami dvasininko tos tkybos, kuriai priklauso noris susituokti. Būna atsitikimų, kad dvasininkai atsisako duoti tokių liudijimų, ypač tais atvejais, kai susituokia ne vienos tkybos žmonės, pav. katalikas su protestante ar stačiatike ir t. p. ir jei dvasininkas nėra tikras, kad vedybos užsieny, be civilinės registracijos, bus pakartotos dar ir bažnyčioje. Kai kada reikalaujamas liudijimas duodavo apskrčio viršininkai (Est. Rink. II tom. Obsč. ucr. Gub. 681 str. p. 32). Be to dar prašė pranešti, kuri butent įstaiga turi duoti dokumentus del nesimo kliučių susituokti su Moizės ir kitos tkybos pasekėju ar Maizės tkybos asmuo su magometone ir t. p., nes tokių atsitikimų neretai esą.

I šiuos klausimus buvo duotas toksai atsakymas: "Lietuvos įstatymuose atskirų įstaigų, kurios galėtų išdavinti

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

Of SANDARA published weekly at Chicago for October 1st, 1930, State of Illinois, County of Cook

Before me, a Notary Public in and for the State and County aforesaid, personally appeared Matas Bieksha, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Editor of the Sandara and that the following is the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 411, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher Lithuanian National League of America, 3236 S. Halsted St., Chicago, Ill. Editor Matas Bieksha, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill. Managing Editor None. Business Managers A. Zukas and J. Vaisvila, both of 3236 S. Halsted St., Chicago, Ill.

2. That the owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount of stock. If not owned by corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company, or other unincorporated concern, its name and address, as well as those of each individual member, must be given.) Dr. A. Zimont, President, 3236 S. Halsted St., Chicago, Ill. J. Vaisvila, Vice-President, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill. D. Piwaronas, Treasurer, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill. A. Zukas, Secretary, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of bonds, mortgages, or securities are: (If there are none, so state.)

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and that affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

Matas Bieksha Editor. Sworn to and subscribed before me 15th day of Oct., 1930. Vincent M. Stulpinas, Notary Public. (My commission expires Oct. 28, 1932).

NORINTIEJI SUSITUOKTI, PRISILAIKO VEIKIANČIŲ JU ISTATYMU

Prieš kurį laiką Vokietijos Pasiuntinybė Lietuvoj, pranešė, kad iš gyvenančių užsienyje musų piliečių, norinčių susituokti, vietos įstaigos reikalauja pristatyti liudijimą, kad einant Lietuvos įstatymais jiems nėra kliučių susituokti. Tokie liudijimai Lietuvoje duodami dvasininko tos tkybos, kuriai priklauso noris susituokti. Būna atsitikimų, kad dvasininkai atsisako duoti tokių liudijimų, ypač tais atvejais, kai susituokia ne vienos tkybos žmonės, pav. katalikas su protestante ar stačiatike ir t. p. ir jei dvasininkas nėra tikras, kad vedybos užsieny, be civilinės registracijos, bus pakartotos dar ir bažnyčioje. Kai kada reikalaujamas liudijimas duodavo apskrčio viršininkai (Est. Rink. II tom. Obsč. ucr. Gub. 681 str. p. 32). Be to dar prašė pranešti, kuri butent įstaiga turi duoti dokumentus del nesimo kliučių susituokti su Moizės ir kitos tkybos pasekėju ar Maizės tkybos asmuo su magometone ir t. p., nes tokių atsitikimų neretai esą.

I šiuos klausimus buvo duotas toksai atsakymas: "Lietuvos įstatymuose atskirų įstaigų, kurios galėtų išdavinti

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

Of SANDARA published weekly at Chicago for October 1st, 1930, State of Illinois, County of Cook

Before me, a Notary Public in and for the State and County aforesaid, personally appeared Matas Bieksha, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Editor of the Sandara and that the following is the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 411, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher Lithuanian National League of America, 3236 S. Halsted St., Chicago, Ill. Editor Matas Bieksha, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill. Managing Editor None. Business Managers A. Zukas and J. Vaisvila, both of 3236 S. Halsted St., Chicago, Ill.

2. That the owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount of stock. If not owned by corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company, or other unincorporated concern, its name and address, as well as those of each individual member, must be given.) Dr. A. Zimont, President, 3236 S. Halsted St., Chicago, Ill. J. Vaisvila, Vice-President, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill. D. Piwaronas, Treasurer, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill. A. Zukas, Secretary, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of bonds, mortgages, or securities are: (If there are none, so state.)

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and that affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

bent kokius pažymėjimus visų rušijų sutuoktūvių reikalu, nenustatyta, nes pagal veikiančius įstatymus (civ. kod. tom X d. 1, Rink. Estat. tom. XI, dalis 1; civ. proc. Istat. 1338 str. ir kit.). Rymo katalikų ir kitų tkybų piliečių jungtūvių apeigų atlikimas ir jungtūvių aktų surašymas yra pavestas dvasiškijai. Reiskia nuo dvasiškijos pareina, konstantuoti, yra ar nėra kliučių, kuriems nors piliečiams susituokti. Nors Lietuvos konstitucijoj ir numatoma civilinių jungtūvių provisorinė teisė (parag. 14, 86), bet tuo tarpu tam vykdyti nėra išleisto įstatymo. To deliai Lietuvos piliečiai, kurių tkybą jie neispažinti, norintieji susituokti užsienyje, turėtų prisilaikyti Lietuvoje veikiančių įstatymų.

RYGA.—Ministerių kabinetas priėmė taisyklės del Liepojaus laisvo uosto, kuris bus įrengtas naujam Liepojaus uoste. Laisvas uostas bus autonominė valstybės įmonė, kuriai išlaidos jau paskirtos.

Naujaisi TEATRAI

Atgimimas 4 akty tragedija iš kovų už spaudą. Lošia 7 vyrai, 2 moterys. 50c

Divorsas 3 akty komedija iš Amerikiečių prietikių Lietuvoj. Lengva statyti. Lošia 6 vyrai, 4 mot. 50c

Palangos Poaitis 3 akty komedija iš Amerikiečių prietikių Lietuvoj. Lošia 4 moterys, 7 vyrai 50c

Šventadarbiai Vieno akty tragedija iš kovų už spaudą. Lošia 3 m., 1 vyrai. 25c

Zemės Rojus 3 veiksmų komedija iš Amerikiečių gyvenimo. Lošia 5 vyrai ir 4 moterys 50c

DU BAILIU — 1 akto komedija. Lošia 2 moterys, 3 vyrai 15c

"KRYZIOKAS" — 2 atidengimų komedija. Lošia 2 vyrai 15c

GRAFAS KAIMIEČIO BERNU — 6 akty komedija. Lošia 9 vyrai ir 3 moterys 25c

RYTŲ PILIS — drama 5 aktoose. Lošia 9 vyrai, 5 moterys 35c

UZKEIKTA MERGELE — 4 akty pasaka. Lošia 5 v., 2 m. 15c

REIKALAUKIT DABAR! "DIRVA" 6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

LABAI PATOGI IR LINKSMA KELIONĖ I LIETUVĄ SVEDŲ AMERIKOS LINIJA

(Swedish American Line) PATOGUS IR GREITAS SUSISIEKIMAS Dideliais, Naujais ir Moderniskais Motorlaivais New York-Klaipėda (Per Gothenburgą)

Praleisk Kalėdas Lietuvoje DVI KALĖDINĖS EKSKURSIJOS Išplaukia iš New Yorko S. S. "DROTTNINGHOLM" Lapkričio 29 d. V. D. M. — M. S. "GRIPSHOLM" Gruodžio 6 d. V. D. M.

UZSISAKYKITE VIETAS DĖBAR! LAIVU ISPLAUKIMAS IS NEW YORKO M. S. GRIPSHOLM Lapk. 1 M. S. KUNGSHOLM Lapk. 8 M. S. DROTTNINGHOLM Lapk. 29 M. S. GRIPSHOLM Gruod. 6 Kalėdinė Ekskursija į Lietuvą Del patrausiu informacijų kreipkitės pas artimiausį Tautai agentą arba bent kurių mūsų Linijos rastių. Gauk Lietuvių kalbą specialią cirkuliorą apie Linijos patarnavimą. Gauk pas agentus ir musų rastišesė. RASYK: SWEDISH AMERICAN LINE 181 N. Michigan Ave. Chicago, Ill. Garsinkitės "SANDAROJE"

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

HAMMOND, IND.

Sioj kolonijoj pastaru laiku darbai labai sumažėjo. Daugybė darbininkų vėl joje be darbo. Standard Steel Car Korporacijoj, kur dirbo apie 1,200 darbininkų; dabar veik visi atleisti iš darbo. Palikę tik keletas darbininkų ir bosai. Dalykai yra blogi, bet dar yra blogiau, kuomet nesimato jokių naujų užsakymų.

Iš darbo atleidinėja darbininkus, kurie yra išdirbę po 20 ir daugiau metų. Tas reiška, kad pagerėjus darbams, jie bandys gauti kitus darbininkus už mažesnę algą.

Dabar patartina, kad iš kitų miestų darbininkai nevažiuotų čia darbo ieškoti, nes nėra kur gauti.

Vietinis.

BRIDGEPORT, CONN.

SLA. jaunuolių kuopą pilnai pavyko suorganizuoti.

Darbuojantis SLA. 51 kp. organizatorei p-lėi Alenai Žikauskiutei, prigelbstant kuopos pirmininkui p. A. J. Vizniui ir kuopos organizatoriui p. J. Zukauskui, p-ioms B. Viznienei ir J. Zukauskienei, taipgi 4-to apskrįčio organizatoriui B. Videikiui ir kitų 51 kp. veikėjų pastangomis, pavyko suorganizuoti SLA. jaunuolių kuopą, iš gražaus burelio lietuvių priaugančios kartos, ir yra numatoma galimybės, kad ši kuopa gali pasekmingai gyvuoti ir augti į skaitlingą narių daugumą.

Spalių 15, SLA. jaunuolių kuopos įvyko formalis susirinkimas, kur buvo susirinkę apie 20 jaunų gražių lietuvių abiejų lyčių. Šis susirinkimas pasiskyrė naujai kuopai valdybą iš šių narių: Alena Zukauskiūtė, pirm.; Albina Stanislauškiūtė, vice-pirm.; Ona Bakuniūtė, fin. rašt.; Ona Atkočiūtė, užrašų rašt.; Ona Poškevičiūtė, išdininė; Juozas Skubas ir Alėsė Sharaliūtė, organizatoriais; J. Skubas, maršalka.

Susirinkimas ir pirmas pasidarė. Nutarta likti susirinkimus du kartus mėnesi. Taipgi, kad supažindinti jaunuolių kuopą plačiau su vietos jaunimu, nutarta surengti šokių vakaras, prieš Padėkavonės dieną, lapkričio 26 d. vakare, už vadinant "Moon Light Dance" ir išleisti išlaimėjimui didelis kurkinas (Turkey), kas duos progą pasidaryti kiek pelno, kad padengus kuopos reikalų vedimo išlaidas. Minimas balius įvyks lapkr. 26 d., š. m., J. V. Draugijos salėj, 407 Lafayette St., Bridgeport, Conn.

Linkėtina, kad visi lietuviai paremtų šį jaunuolių užsibrėžtą drauginį darbą, o vėliau galėsime gėrėtis jojo nauda. Taipgi linkėtina, kad SLA. 51 kp. veikėjai prigelbėtų tinkamai tvarkytis šiai mūsų jaunutei kuopelei, kad ji pagrąžintų ir mūsų susenusią 51 kp.

Vytauto Didžiojo 500 metų mirties minėjimas įvyko.

Spalio 5 d., vietos lietuvių draugijų pastangomis Vytauto mirties minėjimas įvyko su iškilėmis. Šio programo surengimui padėta daug laiko ir rengtasi gana išlaiko, bet nepavyko taip kaip, kad buvo rengtasi įvykinti, tai yra delei kokių tai susidėjusių priežas-

čių, tos visos draugijų atstovų pastangos nuėjo niekais.

Cia rengtasi su geriausiais norais ir pasišventimu, kad pasitarnavus lietuvių tautai, atsimint mūsų tautos didvyrio 500 metų mirties, kad platesnį programą pateikti, susirinkusiems, tai buvo nusitarta pakviesti Lietuvos Generalį konsulą P. Žadeikį, kalbėti ir Dr. B. Vinciu, iš Brooklyno, N. Y. kaippo vieną iš pagarsėjusių prakalbinkų, o labiausiai tai Vytauto minėjime. Koncertinė dalį programo išpildymui buvo pakviestas "Operetės" choras, vedamas p. Ks. Strumskio, iš Brooklyn, N. Y. Bet ant nelaimės paskutinėje dienoje prieš įvyksiant, Liet. Gen. konsulas P. Žadeikis, prisiunčia telegramą, kad negalys atvykti į Bridgeportą, nes turėsias dalyvauti New York'e Šv. Petro katedroj, nes ten įvyksias Vytauto mirties minėjimas su bažnytinėmis apeigomis. Vat jau vieno principialio kalbėtojo neturėsime. Bet žlar turim pasitikėjimą, kad antrąjį turėsime, bet už poros valandų laiko aplaikom antrą telegramą nuo Dr. B. Venciaus, kur sakoma: "Ponia Vencienė susirgo ir negalėsiu atvykti į Bridgeportą ir laikyti prakalbą." Tad jau neliko nei vieno kalbėtojo.

Sekmadienio ryte teko patėmyti "Vienybėje," kad "Operetės" choras rengias važiuoti į Bridgeportą nuo Vienybės ofiso. Pašauktas ant telefono J. Mikalauskas, užklausias ar J. Valaitis, "Vienybės" redaktorius negalėtų atvykti sykiu su choru ir pasakyti nors trumpą prakalbą. Bet ir tas nesirado namie, tai atvyko Lietuvos Šaulių atstovas, J. V. Adomaitis ir kalbėjo dviem atvejais. Bet antru atveju kalbėdamas apie Vilnių ir kitus Lietuvos reikalus, parodė nemažai tikrojo "fašizmo" kas daugumai nepatiko. —A. S.

DETROIT, MICH.

Iš ALTS. 29 kp. susirinkimo.

Spalio 12 d., Lietuvių svete, atsibuvo Sandaros 29 kp. susirinkimas, kuriame apsparvysta kuopos bei organizacijos reikalai. Nutarta parinkti pagarsinimų iš profesionalų ir biznierių "Sandaros" leidžiamą 1931 m. Kalendorių, taipgi pareikšta, kad leidžiamame Kalendoriuje būtų kuodaugiausia statytinių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio, o mažiau straipsnių.

Nutarta suręngti pramogą žiemos laiku; tam reikalui išrinkta komisija iš K. Šnuolio, F. Motuzo ir J. Klemerausko. Kadangi sekantią vasarą Detroit'e įvyks seimai ALTS. ir TMD. ir kad pasirodžius, jog Detroitais gyvuoja ir turi skaitlingą kuopą. Todel nutarta rengti vaju naujų narių prašymui ir kad paskatinius narius prie šio darbo, p. Juozas Klemerauskas paskyrė penkis dolerius, tam, kuris pirąšys daugiau naujų narių. Na vyrai! Kuris penkinę gausime?

Pruseikos tvirtovė—muilo burbulas.

Pruseika prirašė čielą litaniją apie SLA. 21 ir 200 kp., kurios randasi Detroit'e. Sakė, tai esanti jų tvirtovė, kuri laikos kaip uola. Jau kartą buvo sakyta šioje vietoje, kad

per ankstyvas džiaugsmas. Taip ir atsitiko. Minėtos kuopos persiorganizavo, išrinko naujas valdybas ir bolševikičius, kurie buvo įsibriovę tu kuopų valdybose, pasiuntė šunim sėko piauti. Išgirdę tą liudną žinią, buvo atsibaladoję į Detroitą ir Bacevičius su Pruseika, — turbūt pažūrėti kaip jų tvirtovė griuvo. O gal manė dar sulaukyti, bet veltui — viskas subirėjo į smulkius šmotelius. Bolševikai netekę tvirtovės, nebeįstengia nė tinkamų prakalbų surengti. "Vykskupui" Pruseikai surengė prakalbas kokiame ten žydų restorano užkambary ar kuknijoje. Matyt, blogi laikai užėjo mūsų bolševikams.

Rinkimai.

Lapkričio 4 dieną bus rinkami miesto bei šteito valdininkai. Pirm negū eisime į mesti savo balotą, truputį pagalykome už ką balsuosime. Republikonai valdydami Michigano valstiją, per daug metų, pridarė visokių šunybų ir dabar del gubernatoriaus urėdo susipešė. Dabar kaip tik gera proga juos šluot laukan. Todel lietuviams patartina balsuoti ant gubernatoriaus už William A. Comstock — demokratą kandidata.

—Korespondentas.

Lietuviai Kitataučių Tarpe

Nors lietuvių tauta nedidelė, bet ji nėra išizius. Amerikos lietuvių taip pat nestovi užpakaly kitų daug didesnių tautų. Paimkim kaip faktą, kad ir Bostono ir visos Massachusetts valstijos trisimtiniam pamėnėjime, kuriame dalyvavo ir lietuviai.

Neseniai "Sandaroje" buvo plačiai rašyta apie lietuvių pasižymėjimą. Gabija, vadovaujant Jonui Dirveliui gavo pirmą dovaną už išpildymą gražaus programo. Tai jau linksmas ir visus lietuvius džiuginantis dalykas. Dabar, gi South Bostono "D-kas" štai kokią žinią paduoda:

"Šiais metais Massachusetts valstija apyaukščiojo savo 300 metų įkurimo sukaktuves. Iškilmės tėsėsi veik ištikus metus. Penktadienio vakare tos, visos iškilmės buvo baigtos didingu baliumi Boston Garden svetainėje.

"Baliuje dalyvavo virš dešimt tukstančių žmonių. Susirinko visa Bostono aristokratija, įvairių tautų atstovai ir šiaip publikos. Dėka Ponios William Lowell Putnam ir lietuvių buvo kviesti šiame baliuje dalyvauti.

"Gal įdomiausias ir svarbiausias dalykas šio balius buvo, tai išrinkimas gražuolės, kuri bus pavadinta "Miss Tercentenary." Tai vietai laimėti konkurse dalyvavo 101 įvairių tautų gražuolių. Lietuvių dalyvavo keturios: P-lės Gladys Norkunaitė, Aldona Norkunaitė, Ona Kavoliūtė ir Adelė Martiniūtė.

"Vienuoliktą valandą vakare prasidėjo gražuolių maršas. Eina gražuolės viena po kitos salėj. Pirmutinė eina p-lė Ona Kavoliūtė, po jos eina kitos trys lietuvišės ir po jų kitos kontesto dalyvės. Publikai žiuri ir įdomiausi, kuri bus išrinkta, nes iš tiek daug gražuolių labai sunku yra pasakyti, kuri gražia-

sia. Maršuoja panelės pro teisejų ložą vieną ir kitą kartą. Tada teisėjai išsukia 25 gražuoles. Visos keturios lietuvišės jų tarpe. Tada vėl eina rinkimas. Pagaliau teisėjai pripažįsta, kad gražiausia yra panelė Gladys Norkunaitė, kuriai suteikiamas titulas "Miss Tercentenary" ir įteikiama didžiulė sidabrinė taurė ir medalis. Kapelijai griežiant iškilmingą maršą naujai išrinkta gražio karalaitė, lydima rengėjų komiteto pirmininkų apeina aplink salę. Paspilpa aplodismentai kaip iš gausybės rago. Lietuviams didis džiaugsmas, kad jų tautietė susilaukė tokios sau garbės ir pakėlė mūsų tautų visų svetimtaučių akyse.

"Teisėjai taipgi paskelbė, kad konteste penktą vietą laimėjo p-lė Ona Kavoliūtė, šeštą vietą Aldona Norkunaitė ir septintą vietą p-lė Adelė Martiniūtė. Teko girdėti, kad teisėjai buvo nusistatę atiduoti pirmas tris vietas lietuvišėms, bet norėdami patenkinti kitas tautas, savo sprendimą pakeitė.

"Vėliau buvo įvairių tautų šokiai. Išviso dalyvavo 22 tautos. Lietuvišės šokamos klumpakoji ir ragutį laimėjo ketvirtą vietą ir gavo sidabrinę taurę ir du medalius.

"Ragučio" šokyje dalyvavo panelės Elena Kontrimiūtė, Jadvyga Jasinskaitė, Olga Lepškiūtė ir ponia P. Urbonienė. "Klumpakoji" apart viršminėtų dar šoko p-lės Bronislava ir Elėna Zokiūtės, Jieva Jurėnaitė, Marija Bulskiūtė, Marija Pasudonis ir p-nia Jadvyga Keslerienė.

"Šokėjoms gražino p-lė Klara Kasparaitė, p. Albertas Kiškis ir p-lė Stela Jasinskaitė. "Šis balius ištikrųjų buvo vienas iš gražiausių, kuris yra Bostone buvęs. Visų pramatnybių, net aprašyti nėra vietos. Tenka tik tiek pastebėti, kad šiame pasirodyme lietuvių užėmė pirmą vietę.

"Rengėjų Komitete lietuvių atstovavo p. V. Jenkins

ir jam reikia atiduoti kreditą už jo trisus parengiant lietuvių dalį programo."

Sandaros Sekretoriaus Maršutas

A. L. T. S. Centro Sekretorius, p. Antanas Zukas, pagal Sandaros Seimo tarimą, pradeda lankyti lietuvių kolonijas rytinėse valstijose Sandaros reikalais.

Jo maršutas yra sekantis:

Spalių mėn.
Amsterdam, N. Y.
28 ir 29 d. — Westfield, Mass.

Lapkričio mėn.
3, 4 ir 5 d. — Hartford, Conn.

6 d. — Ansonia, Conn.
8, 9, 10 ir 11 d. — Waterbury, Conn.

Nuo 13 iki 22 d. — Worcester, Mas ir visoj toj apylinkėj.

23 ir 24 d. — Athol ir Gardner, Mass.

25 ir 26 d. — Norwood, Mass.
27, 28 ir 29 d. — Montello, Mass.

Gruodžio mėn.
5 ir 6 d. — Lawrence, Mass.

7, 8, 9 ir 10 d. — Boston, Mass.

13, 14 ir 15 d. — Providence, R. I.

18 ir 19 d. — Stamford, Conn.

20, 21, 22 ir 24 d. — New Haven, Conn.

27 ir 28 d. — White Plains, N. Y.

30 ir 31 d. — Bridgeport, Conn.

Sausio mėn.
Nuo 2 iki 10 d. — Brooklyn, N. Y.

11 ir 12 d. — Newark, N. J.

13 ir 14 d. — Paterson, N. J.

15, 16 ir 17 d. — Kearney, N. J.

18 ir 19 d. — Bayone, N. J.

20, 21 ir 22 — Easton, Pa.

24, 25, 26 ir 27 d. — Philadelphia, Pa.

29, 30 ir 31 d. — Baltimore, Md.

VIEŠOS PADĖKOS ŽODIS

Vardu Lietuvių Politinio Izdo Komiteito, reiškiu širdingos padėkos ALTS. kuopų nariams, viršaičiams ir pavieniams asmenims platinantiems arba nusipirkusiems VYTAUTO Jubilėjinių ženklelių. Liet. Politinio Izdo Komitetas įvertindamas Tamistų prisidėjimą prie šio tikslo, butent paminėjimo VYTAUTO DIDŽIOJO 500 metų mirties sukaktuvių Jubilėjų labai įvertina delto, kad sukelta suma kapitalo į L. P. Izdą skiriama Vilniaus vadavimo ir Vilniaus Mokyklų reikalams. Tadgi už tokį Tamistų bendradarbiavimą ir suteiktą paramą tariu širdingai ačiū.

Atskaita:

Ligi šiol už Vytauto Jubilėjinius ženklelius gauta sekamos sumos iš šių miestų:

ALTS. 10 kp. New Haven, Conn. per Alksninį	9.00
ALTS. 64 kp. Binghamton, N. Y. per Chesterį	5.00
ALTS. 29 kp. Detroit, Mich. per F. Motuzą	9.00
ALTS. 36 kp. Pittsburgh, Pa. per J. Virbičką	4.50
ALTS. 12 kp. Lawrence, Mass. per K. Vyduną	14.50
ALTS. 19 kp. New Wark, N. J. per A. Žiugždą	20.00

Per pavienius asmenis:

Gerb. Lietuvos Atstovas p. B. K. Balutis	1.00
Gerb. Lietuvos Gen. Konsulas, Maj. Žadeikis	1.00
Gerb. D. Turskis, Philadelphia, Pa.	6.80
P-lė Sliuzeliūtė, Canton, Ill.	1.00
M. Sabonis, Youngstown, Ohio	1.00
P-lė M. Girdžiuvienė, Collinsville, Ill.	1.00
J. Kasputis, Kenosha, Wis.	1.00
J. Deltuva, Westville, Ill.	1.00
K. Pasluota, Grand Rapids, Mich.	1.00
J. Sabaliauskas, Westville, Ill.	1.00
J. Milunaitis, Baltimore, Md.	1.00
J. Trejonis, Chicago, Ill.	1.00
J. J. Petratis, Rockford, Ill.	1.00
P. Čeknis, Chicago, Ill.	1.00
J. Plečkaitis, Alliquippa, Pa.	1.00
A. Mikolaitis, Amsterdam, N. Y.	1.00

Viso labo 83.80

V. M. Čekanauskas, L. P. Izdo K-to Pirm.

Vasario mėn.

3, 4 ir 5 d. — Shenandoah, Pa.

6 ir 7 d. — Minersville, Pa.
8 ir 9 d. — Kingston, Pa.

10 ir 11 d. — Binghamton, N. Y.

12, 13 ir 14 d. — Scranton, Pa.

15, 16, 17, 18, 19 ir 20 d. — Wilkes Barre, Pa.

21, 22, 23 ir 24 d. — Pittston, Pa.

26, 27 ir 28 d. — Pittsburgh, Pa.

Kur tik galima, viršminėtose vietose Sandariečiai ir viatautiškos sriovės žmonės yra prašomi surengti bile vieną iš tai kolonijai paskirtų dienų viešas prakalbas, arba bent stengtis sušaukti kaip galima didesnį susirinkimą iš gerų lietuvių, kur būtų galima plačiai pakalbėti apie veikiamą ateityje mūsų organizacijose ir abelnai tautiškoj dirvoj.

Del tolesnių informacijų rašykite Sandaros Centru.

A. L. T. S. Cent. Valdyba.

Old Country Club Brewery

P. BAUMILA, Sav. Išdirbu visokios rūšies toniką ir pristatau į visokius parengimus. Taipgi ant pareikalavimo pristatau ir į kitus miestus.
118 Bay State Road
Telephone 23968
METHUEN, MASS.

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Ofiso Tel. Park 3491
ADVOKATAI
BARKUS IR ABODEELY
725 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.
IGNAS J. BARKUS
101 Sterling St. Maple 4964.
MICHAEL N. ABODEELY
71 Suffolk St. Cedar 6771

National Ice Cream Co.

Darydami kokius parengimus reikalaukite mūsų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.

P. A. DĖDYNAS

96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS
Telefonas: Park 7984

Telefonas South Boston 1058

BAY VIEW MOTOR SERVICE

Peter Trečiokas ir Juozas Kaponiusas Savininkai.

Studebaker — Erskine

Sales Room, 549 East Broadway

Service Station, 1 Hamlin St. and Eighth St.
SOUTH BOSTON, MASS.

Garadžians Telefonas So. Boston 0777

Stupos Telefonas So. Boston 1463

PARKWAY AUTO SERVICE

SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS

Paršiodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome visokios išdirbystės automobilius. Paarduodame Gulf ir Sinclair ga. zoliną Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdama geriausį patarnavimą už prieinamiausią kainą. Visuomet kreipkitės pas mus o busit užganėlini.

415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS

LIETUVIS GRABORIUS

SUTEIKIA GERIAUSI PASKŪTINI PATARNAVIMĄ

Už pilną pagrabą galima apsielti su \$80 ir augščiau už didellia. O už valkus nuo \$20 ir augščiau Patarnauja gražiai ir pigiai.

OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS:
258 Broadway So. Boston, Mass

Telephone So. Boston 4486

BRONIS KONTRIM

Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.
129 Marine Road, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2483 — W.

Tel. S. B. 1654 W

DR. R. CHERNIAK

Dentistas

Visas darbas garantotas už prieinamiausią kainą
392 BROADWAY
Tarp E ir F st. Boston, Mass.
Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

NADAS RASTENIS

ADVOKATAS

700 West Lombard Street
BALTIMORE MD.

Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvert 5896

Lietuviškų Gevėrykų

Krautuve

90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vincas Česna, dabar parduoda visą tavorą atsirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prieinamos kainos.

Tel. Park 4019

W. N. ESTABROOK

Zinomas Worcesterj gėlių talyktojas. Laidotuvių vainikai, vestuvių bukietai, prieinamomis kainomis
372 MAIN ST.
WORCESTER, MASS.

M. CIVINSKAS

Lietuvis Graborius

340 HARDING ST.
WORCESTER, MASS.

Tel. Park 4156

Patarnauja laidotuviem ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

Tel. Park 2240-4274-4381

PETER BROTHERS

COAL WOOD & LUMBER

Geras Patarnavimas

161 WASHINGTON STREET
WORCESTER MASS.

Tarp Chicagos Lietuviu

ROSELANDAS

Zinios.

Jau ruduo, nuo medžių lapai byra. Visas vasaros smagumas praėjo. Draugijų rengimai ant lauko pasibaigė ir prasidėjo parengimai svetai. Jaunimas turės užsiimti kita. Daug nusiskundžia, kad nėra ką veikti vakarais. Bet kiti sako, kad per trumpa jiems laiko. Mat nekuri suaugę ir jaunimas užsiimė naujų darbų. Visi eina mokytis angų kalbos, o kiti amato. Viena technikos mokykla prie 111-tos gatvės Pullmane, o antra prie Wallace Finger vidurinė mokykla. Jose gali mokintis amato kokį tik nori, veltui. Pastarojoje mokykloje gali mokintis ir anglų kalbos. Kurie netingi gali pasimokinti amato ir kalbos veltui. Prie Indiana ave. ir 110 gatvės yra miesto knygynas. Jame yra visokių knygų. Jas gali skaityti knygyne ir namo duoda neštis, užstacius kaurciją, kiek knyga verta. Tad ir darbininkai turėdami liuso laiko, gali lankyti mokyklas ar knygyną. Bereikalingai laiką neleiskite ir nedėjuokite, kad nėra kur pasidėti liuoslaikiu.

Siuo laiku yra bedarbių. Pullmane dirbtuvėse mažai dirba. Jose vasarą mažiau dirbo, negu perėitą žiemą. Nežinia kas bus ateinančią žiemą jeigu tai mažai dirbs kaip vasarą. Juk kitam darbininkui išsisems kantrybė. Burnsai dėsi dirbtuvės darbininkai beveik visi paleisti iš darbo. Čia apvelinkėje mažai visur dirba. Daug visur yra bedarbių, kurie neturėjo susitaupę pinigų, tiems prastai siuo laiku. Ir tavorščiams prastai, kad darbininkai nedirba. Ir jiems reikės kuo nors užsiimti, nebegalės gyventi iš aukų. Tavorščiai dėjuoja, kad reikia "provotis." Bet kas juos verčia "provotis," ar nesavo naujai. Gėda, kad tarp lietuvių yra tokių, kurie per teismą nori gauti Susivienijime vietą. Ir tie turėtų gėdytis, kurie remia tavorščių bylą prieš Susivienijimą. —R.

PRANEŠIMAS.

Sandaros 75 kp. susirinkimas įvyks spalio 30 d., 7:30 v. vakare, pas p. Oną Firantienę namuose, 2500 W. 69th Street.

Visi nariai malonėkite atsilankyti; nes turime daug svarbių reikalų atlikti. Taipgi, mūsų vice-pirmininkas p. S. Kapočius sugrįžo iš Lietuvos ir turi daug ką papasakoti apie mūsų gimtąjį kraštą.

Apart to, išgirsite raportą iš buvusio 75 kp. vakaro. —Valdyba.

IS SANDAROS 77 KUOPOS SUSIRINKIMO.

Pirmadieny, spalio 13 diena, 8 val. vakare Unity Klubo svetainėje, 77 kuopa turėjo savo mėnesinį susirinkimą. Susirinkus gražiam bureliui, nū tarta surengti vakarėlį su šokiais.

Mūsų kuopos pirm. D. Pi vorunui matant, Rad 77 kp. sparčiai auga, tapo nutarta rengti diskusijas laike sekancio kuopos susirinkimo, kuris įvyks lapkričio 19 d., 7:30 v. vakare, Unity Klubo svetainėje, 4558 S. Marshfield Ave.

Temą diskusijų: Delko mes turime būti Sandariečiai. Diskusiantais bus "Taukštukas" su "Aukštuku" ir "Alvyras" su "Didvyriu." Beabejo Sandariečiai susirinks pasiklausti šių smarkių diskusantų. Taigi įsitėmykit visi paminėta dieną ir visi kaip vienas dalyvaukime busiančiame 77 kp. susirinkime. —Sandarietis.

A. A. ONOS POCIENES ATMINCIAI.

Yra sakoma, kad laikas bėga nesulaikomas. Arba vėl sako, laikas užgydo visus širdies skausmus. Tame yra daug tiesos. Tačiau ne visos žaidos yra pagydomos per tą mūsų pagarsėjusį gydytoją "Laiką." Pav., rašančiam šiuos žodžius prisimena labai gerai ir stovi akyse tarytum gyvas paveikslas pereinamų metų spalio 19 dien. Tą dieną mus aplėdo artistė, kuri buvo nepamainoma muzikos srytyje pajėga ir kuri del tukstančių žmonių suteikė daug malonių valandų. Nors a.a. O. Pocienės šalta žemėlė pridengė jos malonią išvaizdą ant visados bet, rodos, nesinori tikėti, kad jos nesiranda tarpe mūsų.

Kaip paminėjo

Gražus burys menininkų susirinko į Beethoveno konservatoriją ir ten kur pereinamais metais buvo pašarvuota velionė, nors gal p. Nausėdienei ir neprisiminė jos, tačiau su ašaromis akyse prabilo į susirinkusius apie tikslą šio susirinkimo.

Sutvėrė draugiją.

Idant per amžius velionės vardas būtų mūsų tarpe tapo suverta draugija vardu "Onos Pocienės Stipendijos Draugija," prie Beethoveno Konservatorijos, apie kurios tikslą plačiau parašysiu sekanciam "Sandaros" numeryje.

Iš kalbėtojų buvo sekanti: Nora Gugis, kuri nuosirdžiai pritarė tokiai prakliniai draugijai ir kaip suminėjo velionės meno srytyje darbuotė, jos draugiškumą. Toliau negalėjo kalbėti; pasipylė jos ir visų esančių ašaros. Po valandėlės viešpatuojančio didelio liudėsio jos mokinė Genavaitė Sidiškiūtė gražiai jausmingai sudainavo tam laikui pritaikintas dainas ir užbaigė su "Tyla" Čaikovskio, kuri buvo mylima daina velionės, ir vėl liudėsis ir vėl ašaros ir taip mes minėjome menininkės mirimo dieną, kuri ant amžių liks mūsų tarpe ir visuomet žiauriai mirčių kaltinsim už nuskinimą mūsų meno žiedą. —Meno Temėjas.

LIET. MOTERŲ KLIUBAS CHICAGOJE.

Tankiai mūsų spaudoj tenka pastebėti įvairių straipsnių, straipsnelių bei pranešimų apie lietuviškas draugijas, tų draugijų nuviktus darbus ir tikslus, bet apie Lietuvos Moterų Klubą, kuris gyvuoja jau keletas metų, spaudoj mažai terašoma. Gal delto, kad tos draugijos narės neranda reikalo reklamuotis arba girtis savo nuveiktais darbais. Kadangi tos draugijos tikslas gana kilnus, tai mūsų lietuviškai visuomenei pravartu būtų šiek tiek apie tą organi-

zacija žinoti.

Pažvelgus į organizacijos sąstatą mes pamatysime, kad ji įj įeina daugumas mūsų profesionalų ri biznierių žmonos gi klubo tikslas labdarybė arba palengvinimas gyvenimo sąlygų šeimoms, kurias žiaurus likimas skaudžiai palietė.

Seimynos, kurios bedarbės, ligos arba senatvės dėlei, negali išmaitinti savo vaikučių, randa toje organizacijoje užtariamą ir pagelbą. Kliubas turi paskyrę specialų komitetą, kuris lanko vargo paliestas šeimas; ištiria jų padėtį ir sulig galimybės, kiek lėšos leidžia, sušelpia. Atsitikime, jeigu šeimyna reikalauja nuolatinių pagelbos ir klubas, menkų finansų dėlei, negali pataisi užtektinai suteikti reikiamos pagelbos, jis prašo vietinių amerikoniškų pašalpiųjų organizacijų, kad jos rupintųsi vargo paliesta šeima. Be to Kalėdų metu Klubas prirošia maisto krepšelius, kurie dalinami neturtingų lietuviškų šeimynų tarpe. Nors kiekviena klubo narė moka tam tikrą metinį mokėsi, bet tu duoklių neužtenka visiems reikalavimams patenkinti.

Papildymui organizacijos resursų, rengiamos įvairios pramogėlės iš kurių pelnas eina labdariniams darbams. Viena iš panašių pramogėlių rengiama š. m. spalio mėnesio 29 dieną, 3 v. vakare, Del Prado viešbuty. Todel kas turi noro gerai ir smagiai pasilinksinti ir pasišokti, tas prašamas atsilankyti į virš nurodytą vietą ir užsulyginamai menką įžangos mokesnį linksmai praleisti vakarą ir tuomi pačiu padėti kilniam labdarybės tikslui. B. K.

PASAKA APIE DU "REPORTERIUS"

Vienas turėjo šiek tiek "unoro," o kitas nieko.

Paskutinėj SLA. VI Apskričio konferencijoje, atvyko vienas bolševikų veikėjas ir prašė, kad jam leistų pasiklausti. Nors buvo pasipriešinimų, tačiau delegatų didžiama nematė reikalo jį prašalinti, tikėdami, kad visgi jis turės pakankamai garbės jausmo ir išėjęs aiškių melagysčių nerąšys. Nors reikia stebėtis, tačiau bolševikų atstovas SLA. VI Apskričio neįsteptė smala vietiniam savo organe.

Dabar į Sandaros vakarienę Lietuvos Auditorijon atsilankė gerb. "Naujienu" reporteris ir vietinių žinių redaktorius. Visi priėmė jį gana gražiai ir draugiškai.

Neatsižvelgiant į tai sekancią dieną jis išplėskino "Naujienu" tokį štrapsinį, apie tą vakarienę ir Sandarą, kokio rimtas vyras niekad neparašytų. Well, jie gali rašyti, kas jiems tinka, bet pasak žmonių patarles, ir ožys prieš liepto galą. —Padnackas.

SKAUDANTI GALVA — VIDURIŲ LIGOS PAGYDYTOS

Trinerio Kartusis Vynas

"Aš kentėjau nuo galvos skaudėjimo ir vidurių negalios, virškinimo, bet tos ligos išnyko po to, kaip išgėriau butelį Trinerio Kartaus Vyno," rašo ponia E. C. Johnson iš Cleveland. Tūkstančiai giria šias švelnias ir daržovių garsaus gydytojo pagamintas gyduoles. Prašalina užsikimšimą keturiuose svarbiose vidurių dalyse: plūve, kepenyse, tulžyje ir žarnose. Palengvina pilvo viršinimą, kepenų ligose ir vidurių užkietėjimą.

Visose vaistinėse. Meginkite TRINERIO KARTUJŲ VYNĄ

NEPO GRIMASA

Sventėms aš, paprastai, į Lugą važiuoju. Ten, sako, o-ras labai geras esąs — pušinis, eglinis. Bronchitą gerai gydaš. Gydytojai taip sako. Aš nežinau. Netikiu.

Svarbiausia, kad į Lugą važiuoti — tikra bausmė. Žmonių labai daug. Stamdosi, Ant keliu sėda nesiprašę. Ne tik bronchitą, bet ir skarlatiną galima įgauti.

Aną sykį, pakelė iš Lugos kažkokioj stoty, nežiurint į tai, kad visa buvo pilna, į vagoną lipa dar kažkoks tipas. Dar nesenas. Su usiukais. Gana františkai apsiengęs. Su rusiškais batais. Su juo buvo senukė. Tokia paprastą senukę su dviem rūšuliais ir pintine.

Iš tikrųjų, pirma ta senukė lipa į vagoną su savo багаžu. O paskui jos jau tas tipas su savo usiukais.

Senukė, vadinas, eina prieky — spraudžiasi į publiką, o jis paskui jos eina.

Ir vis komanduoja jai: —Nešk, — šaukia, — lygiau laikyk pintinę... Išbersi kažką iš jos... Pakišk dabar ją po suolo! Stumk, aš sakau, ją po suolo! Ot, velnio boba! Rūšulio nedėk piliečiams ant kelių. Laikiniai padėk ant galvų... Palauk, tuoj aš jį padėsiu ant aukštutinės lentynos. Kad tave biesas parautų, aš sakau, velnio bobute!

Tik m... keleviai — piliečio veiksniai nei singi, formaliskas prasizergimas prieš baudžiamąjį Darbo Kodeksą. Vienu žodžiu sakant, keleviai mato: sulaužyta norma senai matuojančio žmogaus atžvilgiu.

Kai kurie pradėjo garsiai reikšti savo nepasitenkinimą, žiūrėkit, ar ne laikas sulaikyti, jei jis išsismaginęs šaukia ir komanduoja vien tarnaitė. Ar gali viena senutė tokį rūšulį pakelti ant galvų? Tai formališka nepo grimosa.

Prie lango esanti publika tiesiog šelti pradėjo.

—Tai, — sako, — peraugliu ekspluatavimas! — Negalima taip šukauti ir komanduoti publikos akyse. — Tai žemina tos senelės garbę.

Staiga vienas pilietis, kuris buvo silpnesnių nervų, eina prie to, kuris su usiukais, ir ima jį už krutinės.

—Tai, — sako, — negalima tokius veiksmus daryti. Tai išniekinimas nelaisvų asmenų. Tai formališka nepo grimosa.

Tai yra, kai tą ką tik ilipusį paėmė už krutinės, jis pabalo ir pradėjo trauktis. Tik vėliau ėmė atsakinėti.

—Atsiprašau, — sako, — gal but, čia jokios grimosos nėra? Gal but, aš su savo mamyte į Leningrado miestą važiuju? Gana, — sako, — klausyti įžeidimus apie mūsų žengimus prieš kodeksą.

Čia publika šiek tiek sumišo. Šiek tiek nesmagu: mat, įsimaisė į ne savo šeimos reikalus. Tiesiog nesmagu. Pasirodo iš tiesų, tai tik mamytė buvusi.

Tas silpnų nervų žmogus, žinoma, ne išvyk nusileido.

Ar giltinė, — sako, — gali sužinoti! Ant jos nėra užlipdyta afiša, kad ji mamytė ar tėtukas. Tai reikia pareikšti įeinant.

Paskiau atsisėdo prie lango ir sako: —Vis tik, atsiprašau. Mes nežinojome, kad tai jūsų gerbiama mamytė. Mes manėm,

kaip tik atvirksčiai, būtent: kad tai jūsų namų tarnaitė. Dabar atsiprašome.

Ligi pat Leningrado tas su usiukais dar pyko del to įžaidimo.

—Tai, — sako, — ir važiuoti neleidžia — išvyk už krutinės ima. Klūdo piliečiams, kurie, gal but, ir bilietus turi?... Padėk, mamyte, kojas ant rūšulio, dar, kas išnešti gali... Žiūrėkit, kokių priviso... A aš pats, gal but, nuo 17 metų gyvenu Leningrade.

Kiti piliečiai sėdėjo tyliai ir vengė įžeistojų žvilgsnio.

Lengvas gyvenimas

Vakar prireikė man į vieną istaigą nusivilkti. Savo paties reikalais.

Prieš tai, žinoma, užkandau tvirtai norėdamas dvasią sustiprinti. Ir nuėjau.

Nueinu į tą pačią istaigą. Atidarau duris.

Nusivalau kojas. Einu laiptais! Staiga koks tai pilietis uniformoj šaukia atgal. Liepia žemyn lipi. Atgal grįžti.

—Kur, sako, eini ožio galva?

—Taip sau, sakau, su reikalu einu.

—Jeigu, su reikalu, sako, tai, gal but, leidimą reikia gauti. Paskiau jau lysti į aukštą. Tai, sako tau ne Andrejevo turgavietė. Laikas jau būtų vienuoliktai metais suprasti. Koks nesąmoningumas.

—Ana kur, sako, kairėj prie lango.

Einu prie to mažo lango dar kinų pirta's. Balsas, žinoma, pasigirsta:

—Ką reikia?

—Taigi, sakau, leidimo.

—Tuojau.

Kitoj kokioj nors užsienio istaigoj šiuo reikalu būtų sudarę formališką tampymą, pareikalavę dokumentų, snukį nutrauktų ant fotografijos kartelės. O čia net į ašmenį nepažiūrėp. Tiesiog plika ranka išsikio ir padavė leidimą.

Viešpatie, manau sau, kaip pas mus lengva ir laisva gyventi ir darbus dirbti! O sako: tampymas. Kai kurie atskilę inteligentai iš to net puolimo teorijas stato. Tegu velniai juos parauna! Nieko pašaus čia nėra.

Išdavė man leidimą. Tas uniformuotasis sako:

—Na, dabar gali eiti. O tai lenda be leidimo. Ar mažo kokio elemento taip galėtų įeiti. Dar įstaiga gali susprogdinti.

—Kur, sakau, man draugą šėukiną pamatyti galima?

Tas sėdęs už stalą įtariamai sako:

—O leidimą tamsta ar turi?

—Prašau, sakau, štai leidimas.

Pažiūrėjo jis į leidimą ir jau mandagiau sako:

—Draugas šėukinas dabar posėdžiauja. Užėikite geriau kitą savaitę. Šią visą savaitę jis posėdžiaus.

—Galima, sakau. Reikailas ne vilkas — į mišką nubėgs.

Lipu vėl laiptais žemyn. Tas uniformuotasis sako:

—Kur eini? Sustok!

Aš sakau:

—Broleli, namo einu. Noriu iš šios įstaigos gatvėn išėiti.

—Parodyk leidimą.

—Prašau, sakau, štai jis.

—Na, sako, dabar gali eiti. Išėjau į gatvę, suvalgiau prancuzišką bandelę organizmui sustiprinti ir nuėjau į kitą įstaigą savo paties reikalais.

Pranešimas Visiems Chicagos ir Apie linkės Lietuviams.

"Sandara" šį metą turi visodų kalendorių del pasirinkimo kas kokių tik nori, ir galime pristatyti del pasirinkimo į jusų namus, arba į biznio vietą, kaip tik duosite žinią.

Jeigu kam reikėtų gražaus kalendorio, telefonuokit mums Calumet 3277, arba rašykite "Sandara," 3236 S. Halsted St.

"Sandara" taip pat neužligo išleis savo metinį kalendorių knygučės formoje, kuris bus gana įdomus ir gražus.

Visi sandariečiai ir geri lietuviai yra kviečiami į pagelbą parinkti bent kiek garsinimų tą kalendorių.

ATSISAUKIMAS

Amerikos lietuviai veikėjai, teiktės prisijusti bent po tris kopijas, šiais VYTAUTO DIDŽIOJO METAIS įvykusių apvaikščiojimų 500 metų sukak-tuvėms minėti Vytauto Didžiojo mirties, spaudžinius, brošūras, plakatus, rezoliucijas, medalikėlius, ženklelius, guzikėlius, žemiaus paduotu adresu, nes man reikalinga pasiųsti Lietuvon Vyriausio Vytauto Komiteto žinion.

Pasitikėdamas, kad mano prašymui priduosite svarbos, ir prisijusite kas ką turite, su gilia pagarba pasilieku,

A. B. Strimaitis, G. P. Box 127, New York, N. Y.

Didžiausia RADIO PARODA

Dabar yra abiejose Peoples Furniture Kompanijose Krautuose

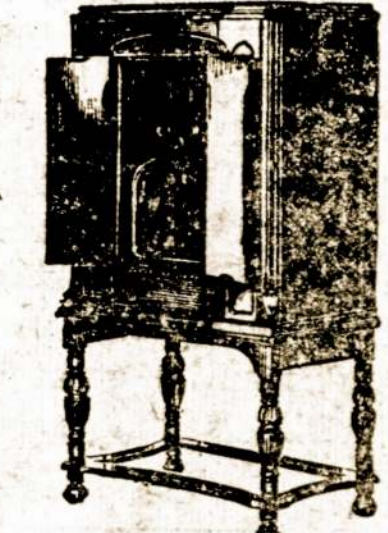
Visuomenė yra užprašyta atilankyti PEOPLES Krautuose šį mėnesį ir pamatyti Naujus 1931 metų mados radios, visų pasizymėjusių Amerikos radio išdirbysčių produktus, kaip tai:

Naujas 1931 metų Mados Kimball Radio

Naujas 1931 metų Mados Kombinacijos Victor Radio

Naujas 1931 metų Mados R. C. A. Radiola

- R. C. A. Radiolas
- Atwater Kent
- Brunswick
- Majestic
- Columbia
- Kimball
- Philco
- Victor
- Zenith
- ir kitus

Nauji virš minėti radios yra labai išbulinti ir padailinti, kas užtikrina kiekvieną pirkeją, kad šie nauji radios gali teikti patarnavimą ir dailę pirkejo namuose per dešėtus metų. Prie to naujos kainos yra labai žemos ir prieinamos visiems, ypatingai PEOPLES KRAUTUOSE, dabar galite įsigyti puikų, naujos mados elektrikinį screen-grid radio su tubom, kabinetu ir viskuo už \$68.00

Ant lengvų išmokėjimų be jokių extra mokesčių arba carrying charges. Už įrengimą jūsų namuose nieko nerekuojame. Demonstravimą tamstų namuose suteiksime veltui.

Telefonuokite Hemlock 8400, arba Lafayette 3171

4177-83 Archer Ave., 2536-40 W. 63rd St. Cor. Richmond St. Cor. Maplewood Ave.

Chicagoje

Sandaros 16 m. Sukak- tviu Minėjimas

Pereitą šeštadienio vakarą, vietos Sandariečių rūpesniu buvo surengtas Sandaros 16 metų gyvavimo paminėjimui bankietas, kuris galima sakyti pavyko pusėtinai, nors galėjo būti daug didesnis.

Apie 10:30 val. vakare buvo pakviesti svečiai prie gražiai papuoštų stalų vakarieniui. Baigiant vakarienę prasidėjo ir muzikalis programos. Pirmiausiai buvo perstatytas Birutės vedėjas Mikas Yozavitas, kuris puikiai paskambino pianu ir gavo daug aploдимentų. Sekantis programo numeris buvo kalba, kurią pasakė Sandaros Prezidentas, Dr. A. Zimontas. Jis savo kalboje pabrėžė, kad Sandara yra šalis, kurioje gyvena daug patvulinusių ir gerbiamų žmonių, kurie yra labai išsilęję ir apdovanojami gausiais aploдимentais.

Trečias num. buvo muzikalis: p-lė Micevičiūtė ir Stradomskaitė puikiai sudaniavo porą duetų, kurie publikai labai patiko. Po to trumpai kalbėjo adv. Antanas Olis ir vėliau Dr. St. Naikelis — jis kalbėjo apie nekaltus berniukus, iško publika turėjo daug juoko.

Po juokų, vėl eita prie rimtesnių kalbų ir sekančiu kalbėtoju buvo Petras Pivarunas iš Pittsburgh, Pa. P-as Pivarunas kalbėjo apie Sandarą reikšmę lietuvių gyvenime Amerikoje ir kaip jis pats prie jos prisidėjo. Jo kalba buvo labai įdomi ir svečiai ramiai klausėsi.

Sekantis num. vėliai buvo muzikalis, kurį išpildė p-lė Širvaitė-Gapšis. Ji kaip paprastai, taip ir šį kartą pasirodė puikiai, už ką buvo triukšmingai pasveikinta delnų aploдимentų.

Pabaigoje dar buvo išsakyta nors trumpai pakalbėti einaš "S." red. pereigas p. M. Biekša. Kadangi pačioje pradžioje programos ponas toastmasteris, kuriuomi buvo p. A. Micevičius pareiškė, kad nieks, išskyrus Sandaros prezidentą Dr. Zimontą, negali ilgiau kalbėti, tai ir pastarajam kalbėtoju prisidėjo padaryti viso vakaro finalą trumpoje formoje. Jam prisidėjo perbėgti, Sandaros 16 metų gyvavimą bei veikimą ir reikšmę Amerikos lietuvių gyvenime. Taipgi laikotarpi nuo persikėlimo iš Bostono į Chicago ir ką šiandieną reiškia Chicago lietuviams ir kokia permatoma Sandaros ateitis Chicagoje. Su šiuomi programos ir baigėsi, ir vėliai visi ėjo į kitą salę ir šoko veik iki antrai valandai nakties.

Vakarienė buvo labai skani ir šeiminkams, p. Platkauskienė ir p. Firantienė, p-lė Viščiūliutei ir kitoms priklauso didelės garbės. Taipgi R. ta Gay Girls klubui, kurios patarnavo prie stalų.

Vakarienėj dalyvav doidziuj mojų musų biznierių ir profesionalai, kaip tai: Dr. Zimontas, Dr. Naikelis, Dr. Zilvitis, Dr. Graičunas, Adv. Olis, Adv. Gugis ir Adv. Jurgelionis ir visa eilė musų biznierių ir šiaip visuomenės darbuotojų. Taipgi dalyvavo ir bostoniečiai, Alena ir Raymondas Kasparaičiai, kurie dabar yra apsigyvenę Chicagoje.

Beje, bučiau užmiršęs, kad 16 metinį pyragą birtday keiką iškepė ir paaukavo sandarietis duonkepys p. Varnas, už ką mes visi jam esame dėkingi.

Zodžiu sakant, banketas pavyko puikiai. —Buves.

PONIOS RAKAUSKIENĖS KONCERTAS PAVYKO

Pereitime sekmadienio vakare, buvo ponios Rakauskienės, Dr. Rakausko žmonos koncertas, kuris, gerai pavyko visais atžvilgiais. Žmonų prisirinko nemažai ir programos buvo geras, taip kad atsilankiusieji likosi pilnai patenkinti. Kad p-lė Rakauskienė-Norinkaitė yra pažengusi muzikoje, ir ji šiame koncerte tai įrodė. —Girdėjęs.

IS 25 KP. SUSIRINKIMO.

Pereitime trečiadieny, Sandaros 25 kuopa turėjo savo susirinkimą, kuriame tapo aptarta keletas svarbių reikalų kaip kuopos, taip ir visos organizacijos labui. Vienas iš svarbesnių tarimų, tai teikimas pagalbos rinkime skelbimui į Sandaros 1931 metų kalendorių.

Taipgi buvo išduotas raportas iš buvusio draugiško vakarienio, ir pasirodė, kad pelno liko virš 18 dolerių, kurie ir tapo perduoti Centrai, nes tas vakarėlis buvo rengiamas tam tikslui. Centras yra labai dėkingas už suteiktą paramą ir pasidarbavusiems surengime kaip ir dalyvavusiems vakarienyje, taria širdingą aciu.

Dabar rengiamasi prie vėlinių (Halloween) vakarienio. Gero pasisekimo. —Rep.

JAU ARTINASI TRIUKŠMINGOJI NAKTIS — "HALLOWEEN NIGHT"

Mes gerai atsename kai seneliai, dar mums mažiems esant pasakodavo apie žydų "strošnąją" naktį, ir kad buk vienas jų dingsta be žinios. Bet mes atvykę į Ameriką randame kaip tik priešingai. Čia taip pat buna "strošna naktis," bet tik skirtumas yra tame, kad netik kad niekas nesibijo, bet dar jaunieji tampa drąsesniais ir krečia visokius šposus.

Taigi tą vakarą, tai yra spalio 31 dieną ir yra rengiamas 25 kp. vakarėlis, į kurį ir kviečiame netik jaunus, bet ir suaugusius. Vakarienis bus Sandaros svetainėje ir prasidės apie devintą val. vakare. Todel ir susirinkime tą vakarą patrukšmauti ir gerai pasilinksinti ir smagiai praleisti laiką. —Rep.

GOLFAS

Lietuvių tautiniai ir privačiai golfo turnamentai šio sezono įvyko Silver Lake klube Spalio 5—19 d.d., 1930 m. Golfo aikštė parinkta graži ir įdomi lošimui ir lietuvių mėgiamą. Oraš pasitaikė šiltas ir tykus, tik paskutinis nedėdienis, finalime lošime netikėtai atvėso. Kompeticija už čempionatus ėjo tampriai, bet ramiai ir sportiškai. Pagal esančių skaičių golfininkų, buvo tikėtasi skaitlingesnių turnamentų šiais metais. Žinoma, lietuviai dar vis nepajėgia suprasti skirtumo tarpe politiškių sątkiavimų ir sporto. Nekuriuos dar tebekankina kategorijos. Well, susipras la-

kui bėgant, o tuo tarpu reikia užmiršti tas ydas. Girdėjau buk esą 3 dol. brangu registracijai. Gailla, bet reikia gero "maizerio" taip kalbėti. Konstantas lošia 2 tautinių ir 3 privačius turnamentus už tuos pačius 3 dolerius ir gauna veltui bankieto tikietą dolerio ir pusės vertę, prizams vieną dolerį ir spaudai 50 centų. Kurgi čia brangu.

Vyriausis golfo čempionatas yra pirmutinė ir jau šešta lietuvių golfo kompeticija. Lošiama 36 skylės kirčių skaičium. Šių metų išlošėjai Tom Yuknis, čempionas, Paul Yuknis, sekantis. Praeitų metų R. Stanley, čemp., D. Pivorunas sekantis.

Klasėj B. — Dr. S. Biežis išlošė. Pernai J. Kazlauskas išlošėjas. Klasėj C. — B. Kaminskas, išlošė. Pernai K. Jurgelionis, išlošėjas. Trofija puikią aukavo p. J. B. Brenza, prez. Metropolitan State Banko.

Amatorių golfo čempionatas buvo lošta ketvirtu syk. Rungtynės 18 skylių. R. Stanley, čemp. Pernai K. Savickas, čemp. Antras eilės Dr. S. Biežis išlošė N. Počiulpa sekantis. Trofija gražią aukavo p. Justinas Mackiewicz, Mortgage'ų bankininkas.

Moteryų golfo čempionatas buvo lošta penktu syk. Rungtynės 18 skylių. Vera Olienė čemp. J. Milleriūtė sekanti. Pernai Lilija Žilvičiūtė čempionė. A. K. Menas, instruktorius aukavo trofijas.

Jaunuolių golfo čempionatas, buvo lošta antru syk. R. Kulis, čempionas. Pernai J. Ažiukas, čemp. Trofiją gražią aukavo D. Pivarunas, savininkas didelės duonkepyklos.

Privačiai golfo turnamentai. "Prezidento trofija" išlošė A. Kvederas. Pernai J. Angus. L. G. K. trofiją išlošė antru syk Dr. Naikelis. "Meno Vaza" išlošė K. Savickas. Pernai J. Mackiewicz. "Blind Bogy" išlošė D. Pivarunas. Pernai Dr. Biežis. Daug yra prizu išlošėjų.

Golfininkų metinis bankietas įvyksta šeštadienio vakare, kaip 8 val., lapkričio 1 d. š. m., Lietuvių Auditorijoje. Išdalykite tikietus iš anksto pas golfininkus. Trofijos ir prizai bus įteikti išlošėjams laike vakarienės. —Menas.

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS

Dabartiniu laiku yra duodamos dvi radio valandos lietuvių muzikos per radio, stotį WCFL, šeštadieniais nuo 6 iki 7 v. vak. ir sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. p. p. Šiuos programus duoda Joseph F. Budrik, Inc., 3417 S. Halsted St.

Pereitą šeštadienį dalyvavo Sofija Saurienė, soprano; Juozas Sauris, prie vargonų ir Kazys Kriaučiūnas, tenoras. Taipgi buvo duodama, reprodukcijos būdu, "Lietuviška-veselija," kuri patinka visiems lietuviams.

Sekmadienį prasidėjo lietuvių dainininkų kontestas, dalyvavo trys artistai. Klausytojai savo sprendimus siunčia kas dieną. Tas kontestas tęsis kas sekmadienį ir yra vertas klausytojų dėmes. Dalyvavo ir Budriko Radio orkestras, kuri užgraino keletą gražių lietuviškų šokių. —Vienas Štabo.

IS ALTS. 100 KUOPOS VEIKIMO.

ALTS. 100 kp. praėjusį pirmadienį turėjo susirinkimą, pas ponus Paliulius, 5840 So. Trumbull Ave.

Susirinkime dalyvavo gana skaitlingas būrelis draugų ir nutarta keletas svarbių dalykų dėl labo kuopos bei organizacijos. Taipgi prisirašė dvi naujos narės: ponų Paliulių dukrelė Albina ir p-lė Mileuskienė iš Cicero. Abidvi labai geros lietuvis ir mes džiaugiamės gavę jas į savo būrelį. Po susirinkimui ponai Paliulienė pateikė labai puikią vakarienę iš labai skaniai patvirtu valgių.

Buvo nepaprastai linksmai ir maloniai praleista vakaras. Del kito susirinkimo, t. y. lapkričio 10 d., pakvietė pas save p-lė Palikienė, 7006 South Campbell Ave. Taigi kurie norėtų prisirašyti ir veikti kartu su mumis del labo visuomenės ir tuomi patim laiku turėti sau malonumą, lai atsilanko į musų susirinkimą.

Visi dalyvavę praeitam susirinkime esame labai dėkingi p.p. Paliuliam už jų tokią vaišingumą. —P. P.

Panaikins du arešto namus.

Teko sužinoti, kad teisingumo ministerija nuo šių etų lapkričio mėnesio 1 dienos panaikina Seinų (Lazdijuose) ir Sakių arešto namus.

Phone Boulevard 2035
"Sveikinkit su Gėlėmis"
Urba Flower Shoppe
Skintos, Gėlės, Augalai, Vestuvėms, Bukietai.
Specializuojam Laidotuviams Gėlėmis.
3324 So. Auburn Avenue.

Tel. Yards 1829
DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ
SPECIALISTAS

Ofisas: 16 Akimio Dirbtuvė
756 West 35th St.
Kampus Halsted St.
Valandos: nuo 10—4, nuo 6 iki 8
Nedėliomis nuo 10 iki 12.

SKOLINAM PINIGUS.
Paskola suteikiama 24 val.
siram komiso nuo \$50—\$300
J. NAMON & CO.
Po Valstijos Priežiura.
3755 So. Western Avenue
Tel. Grovehill 1038

Phone Yards 5423
J. W. ZACHAREWICZ
Real Estate, Insurance
and Loans
903 West 33rd Street
CHICAGO, ILL.

Universal Restaurant

Skanus Valgymai
Kepta Vištiena
750 W. 31st Street
Netoli Halsted Street
A. A. NORKUS Sav.

Graboriai
Simpatiškas — Mandagus —
Geresnis už kitų patarnavimas
J. F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDEJAI
Didysis Ofisas
4605-07 S. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 So. Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 So. 49th Ct. Cicero.
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Avenue
Tel. Boulevard 3201

LOVEIKIS
Kvietkininkas
NUSKINTOS KVIETKOS
Pristatome į visas miesto dalis
Vestuvėms, Bankietams ir
Pagrabams Vainikai.
3316 S. Halsted St., Chicago
Phone Boulevard 7314

GRABORIAI
Tel. Commodore 1270
W. ADAMOVICIA
LIETUVIS GRABORIUS
Pirmos Klasės Balsamuotojas ir Pigi-
giausias Graborius visoje Chicagoje.
Patarnauja dieną aktį

S. D. LACHAVICZ
Lietuvis Graborius ir
Balsamuotojas.
Patarnauju laidotuviuose kuopini-
giausiai Reikale maldžiu atsisak-
ti, o mano darbu busite užganė-
dinti
2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516
SKYRIUS
1439 So. 49th Court Cicero, Ill.
Telephone Cicero 5927

Tel. Yards 1138
Stanley P. Mazeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti
visokiems reikalams.
3319 Auburn Av. Chicago.

J. LULEVICIUS
Graborius ir Balsamuotojas
3103 S. Halsted St., Chicago.
Telephone Victory 1115

J. F. RADZIUS
Pigičiausias Lietuvis Graborius
Chicagoje.
Laidotuviuose patarnauja ge-
riausia, ir pigiau negu kiti:
todėl, kad jis priklauso prie
grabų išdirbystės.
Ofisas: 668 West 9th Street.
Telephone Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St.,
Tel. Victory 4088

Phone Boulevard 5203
I. J. ZOLP
Graborius
Privatiškas Ambulansas
Automobilių patarnavimas
visokiuose reikaluose
dieną ar naktį
1646 West 45th Street
CHICAGO, ILL.

ADVOKATAI
K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto Ofisas
127 N. Dearborn St.,
Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
Gyvenimo vieta
3323 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną
vakarą, išskyrus ketvėterą
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto
Phone Franklin 2460
Leonas S. Mikelonis
ADVOKATAS
10 South La Salle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 So. Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

A. A. ŠLAKIS
ADVOKATAS.
Ofisas vidurmiestij
Room 1502
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 West Washington Street
Corner Washington and Clark Sts
Ofis: Tel. Central 2978
Namų Telefonas Hyde Park 3395

Miesto Ofisas.
139 N. Clark St., Room 1909-1912
Telephone Randolph 3369
Tiktai pagal susitarimą.
JOSEPH W. GRIGAL
ADVOKATAS.
1579 Milwaukee Avenue
Room 202
Tel. Humboldt 5586
Namai: 5001 Berenice Avenue.
Telephone Paulsade 4253

JOSEPH J. GRISH
ADVOKATAS
4631 S. Ashland Ave., 2nd
Telet. Boulevard 2800
Residencija
6515 So. Rockwell Street
Telet. Republic 9223

John Kuchinskas
Lietuvis Advokatas.
2221 West 22nd Street
Arta Leavitt Street
Telefonas Canal 2552
Valandos nuo 9 ryto iki 8 vakare.
Seređoi ir Pėtnyčioj nuo 9 iki 6 vak

A. A. OLIS
ADVOKATAS.
11 S. La Salle St., Room 2001
Telephone Randolph 0331 — 0332
Val. nuo 9 ryto iki 6 v. v.
3241 South La Salle
Telephone Victory 0562
ir Patarnavimas

DAKTARAI
A. L. Davidonis, M.D.
4910 S. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandai ryte;
nuo 6 iki 8 valandai vakare
apart šventadienio ir ketvirtadienio.
Phone Hemlock 2061
DR. JOSEPH KELLA
DENTISTAS
Gas Extraction
Valandos: 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėliomis nuo 9 iki 12.
6553 South Western Avenue

Tel. Drexel 6323
Dr. S. Zmuidzinis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 Dorchester Ave.
CHICAGO, ILL.
Valandos: nuo 8 iki 10 ryte
ir nuo 6 iki 8 vakare.

PRANEŠIMAS
Boulevard 7049
DR. C. Z. VEZELIS
LIFTUVIS DENTISTAS
Persikėlė į naują vietą po
num. 1545 W. 47th. Street
Salim Depositorij banka skersai
nuo Peoples banko arti
Ashland Avenue.
CHICAGO, ILL.
Phone Pullman 8484

Tel. Victory 3687
DR. J. P. POSKA
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas: 3123 So. Halsted Street
Valandos: nuo 9 iki 12 ryto ir nuo
7 iki 9 vakare, apart antradienio
ir šeštadienio.
Res.: 6504 So. Artesian Avenue
Phone Hemlock 2374
Valandos nuo 3 iki 6 po pietų ant-
radieniais ir šeštadieniais nuo
3 iki 9 valandos vakaro.
Phone Victory 2514
DR. J. ETERNO
PHYSICIAN and SURGEON
Office Hours: 8 to 9 A. M.
1 to 3; 6 to 8 P. M.
Sunday 9 to 11 A. M.
240 E. 115th St., Chicago
Tel. Republic 2266 — Hemlock 2010
DR. K. DRANGELIS
DENTISTAS
Valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakaro
išskiriant Trečiadieni
X-Ray Diagnosis Ultra-Violet
Radiation Therapy
2417 West 63rd Street
(arti Western Avenue)

Phone Canal 6222
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryto
Rezidencija 6640 S. Maplewood Av.
Tel. Republic 7868
CHICAGO, ILL.

Dr. P. Z. Zalatoris
Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso Valandos:
10:30 iki 12 val. ryčiais,
1 iki 3 val. po piet.
6 iki 9 val. vakarais.
Sekm. 9 iki 12 val. ryčiais.
Ofisas: 1821 So. Halsted St.
Telefonas Canal 0257
Rez.: 6600 S. Artesian Ave.
Telefonas Prospect 6659

DR. M. T. STRIKOLIS
Gydytojas ir Chirurgas
OFISAI:
4601 South Ashland Avenue.
Tel. Boulevard 7820
Valandos 6 iki 8 vakare
2423 West Marquette Road
Tel. Prospect 1930
Valandos: 2 iki 4 po piet.
Nedėlioms tik pagal sutartį
Rez.: 6641 South Albany Avenue
Tel. Prospect 1930

Ofiso Tel. Virginia 0036
Rez. Tel. Van Buren 5858
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
4142 Archer Ave. Chicago
Val. nuo 11 ryto iki 1 po pietų
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 ryto.

Dr. A. J. Karalius
Gydytojas ir Chirurgas
3147 So. Halsted St.
Tel. Calumet 3294
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 dienos ir
nuo 2 iki 9 vakare.

A. MONTVID, M. D.
1579 Milwaukee Ave., Room 209
Kampus North Ave. ir Leiby St.
Val. 1—3 po pietų; 6—8 vak.
Telefonas Brunswick 4963
Namų telefonas Brunswick 0597.
Citr. violetinė šviesa ir diathermis

DR. A. J. BERTAS
3464 South Halsted Street
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų
ir nuo 6 iki 8 val. vakare
Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5818
Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 So. Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Phone Victory 2514
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas.
Val. nuo 2 — 4; 7 — 9:30
Nedėlioms pagal sutartį
3252 South Halsted Street

Phone Boulevard 1401
DR. V. A. SIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3343 So. Halsted St.
VALANDOS:
nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M.
Nedėlioms nuo 10 iki 12 A. M.
Phone Canal 2118
Ofiso valandos nuo 6 — 8 v. v.
DR. A. L. YUSKA
GYDYTOJAS IR
CHIRURGAS.
1900 South Halsted Street.
Residencija:
4193 Archer Avenue
Valandos nuo 2 — 4 po pietų.
Norintys matyti prieš diet.
pasirūpinkite telefonu
Telephone Lafayette 0098